

Montforti Grignion Szent Lajos

Mária titka

Jézus szeretete Móriában

fr. Bakos Rafael OCD
bevezető gondolataival

II. János Pál pápa
levelével, amit a Montforti Kongregáció
testvéreihez és nővéreihez írt a
Tökéletes Mária-tisztelet
megjelenésének 160. évfordulója alkalmából

Nyolc Boldogság Katolikus Közösség
Homokkomárom 2007

Bevezető gondolatok

II. János Pál pápa a *Novo Millenio Ineunte* című apostoli levelében számba veszi a harmadik évezred evangelizációs-lelkipásztori kihívásait. Ezzel kapcsolatban a következő próféta megállapítást teszi: „*az a távlat, amelyben az egész pasztorációs tervünket el kell helyezni, az életszentség távlata*”¹. A szentatya – akinek boldoggá avatása szinte a temetésével egy időben kezdődött el – a pasztoráció elsőrendű feladatának azt tartja, hogy „*mindenki elé tárjuk a hétköznapi keresztény életnek ezt a «magas fokát»*”, vagyis az életszentséget, „*a szentség valódi pedagógiáját*”² nyújtva minden megkereszteltnek.

*„Meg akarom keresni a módját, hogy az Égbe jussak, és pedig egy kicsi, nagyon egyenes, nagyon rövid, egy egészen új kis úton keresztül”*³

II. János Pál pápa által egyházdoktorrá avatott Lisieux-i Szent Teréz „kis útja” ragyogó válasz lehet az apostoli levélben említett kihívásra. Teréz a következő szavakban foglalta össze küldetését: „szeretni Jézust és megszerettetni”⁴. Az előbbi szavakban összefoglalt

1. *Novo Millenio Ineunte*, Szent István Társulat, 2000, 30

2. *Novo Millenio Ineunte*, 31

3. *Lisieux-i Szent Teréz, Önéletrajz*, Ecclesia, 244. old.

4. *Kis Szent Teréz* Bellière abbéhoz írott levele, 1897. febr. 24.

Nyolc Boldogság Közösség, 2013

A könyvet a Nyolc Boldogság Katolikus Közösség adta ki 2007-ben.

A fordítás alapjául szolgáló mű: Saint Louis-Marie Grignon de Monfort: Secret de Marie

Fordították:

- A pápai levelet: Kisdi Klára

- Grignon Szent Lajos Művét: Kereszty Ágnes, Sziráki

Erzsébet Mária cb nővér

Lektorálta: Sárosi Attila

küldetés kapcsán érdemes lehet felidézni egy másik francia szentet, aki Szent Teréztől két évszázaddal korábban élt. Montforti Grignon Szent Lajosról⁵ van szó, aki – imádság formájában, Krisztushoz fordulva – így fogalmazta meg tanításának lényegét: „*annak csodálatos titka, hogy Téged megtaláljunk és tökéletesen szeressünk*”⁶. Vagyis – Grignon Szent Lajos szerint – az igazi Mária-tiszteletnek az lenne a célja, hogy általa „*Jézus Krisztust tökéletesen megtaláljuk, gyengéden szeressük és hűségesen szolgáljuk*”⁷.

Mária által Jézushoz – összegezhethetnénk néhány szóban Grignon Szent Lajos tanítását. Az elmondottak alapján az a sejtésünk támadhat, hogy Grignon Szent Lajosnak a Szent Szűz igazi tiszteletéről szóló tanítása hasonlóképpen megfelelhet a II. János Pál pápa által említett követelménynek, mint ahogyan Lisieux-i Szent Teréz „kis útja” is: az életszentség valódi pedagógiáját nyújtja Isten népének.

Annál is inkább, mivel Montforti Grignon Szent Lajos – ahogyan maga Teréz is – meg van győződve arról, hogy felfedezett valamit, amit „titoknak”, máskor pedig „útnak”⁸ nevez: egy „*könnyű, rövid, tökéletes és*

5. Teljes neve magyarul: Montforti Grignon Szent Lajos Mária

6. *Traité de la Vrai Dévotion à la Sainte Vierge, Saint Louis-Marie Grignon de Montfort*, Edition Seuil, 1966, 64. Magyarul *Tökéletes Mária-tisztelet* címmel jelent meg, jelölése a továbbiakban: Tökéletes Mária-tisztelet

7. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 62

8. *Mária titka*, 1.

biztos utat az egyesüléshez a mi Urunkkal, amelyben a keresztény ember tökéletessége rejlik”⁹.

Az előbbi állításból látszik, hogy Grignon Szent Lajos is olyan „kis utat” talált, amely az életszentséget minden keresztény számára hozzáférhetővé teszi. Tanításának célja tehát nem valami „lelki elit” létrehozása különleges jámborsági cselekedetek és titkos ismeretek átadása révén, hanem egyszerűen a keresztségi fogadalom megélése, amely minden megkereszteltet kötelez. Grignon Szent Lajos viszont úgy véli, hogy rátalált valamire, pontosabban Valakire, aki megrövidítheti és megédesítheti a keresztény életszentségre vezető utat: Máriát ajánlja ahhoz, hogy a keresztény ember a Krisztusban való hit érettségére és teljességére eljuthasson, hogy a keresztség által Krisztusban eltemetkezve Istennek éljen.

Minderre magának Jézusnak a szavaiban talál bátorítást. János evangéliuma szerint a kereszten függő Jézus először anyjához, majd a szeretett tanítványához így szólt: „*Asszony, nézd, a fiad!*” – „*Nézd, az anyád*”¹⁰. Grignon Szent Lajos saját magára ismert a szeretett tanítványban, aki elfogadta Jézus ajándékát, a Szent Szület, életébe befogadva őt¹¹. Ebből a hitbeli ta-

9. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 152

10. Jn 19,26-27; Szent István Társulat Biblia-fordítása, 2000

11. *Mária titka*, 66

paszlatából fakadt küldetése: hogy másokkal is megértesse a Jézustól végakaratként kapott ajándék értelmét, feltárja annak szépségét és a tanítvány életére gyakorolt jótékony hatását.

„Szent Lajosnak köszönhetően a Mária-tisztelet minden gazdagságát bizonyos értelemben új szempontok szerint kezdtem felfedezni”¹²

Hogy Grignon Szent Lajos tanítása az életszentség valódi pedagógiáját adja a mai kor emberének, ezt leginkább II. János Pál személye és pápasága mutatja. Az elhunyt szentatya gyakorta vallott arról, hogy milyen meghatározó hatást gyakorolt rá Grignon Szent Lajos érkezése. Igaz, annak stílusát kissé dagályosnak és barokkosnak vélte, de a benne foglalt teológiai igazságok lényegét vitathatatlannak tartotta, s szerzőjét „elsőrendű teológusnak” titulálta¹³. Pápai jelmondatát – *Totus Tuus* – is a *Tökéletes Mária-tisztelet* című művéből merítette. A *Redemptoris Mater* című enciklikájában név szerint is megemlítette Grignon Szent Lajost, mint a máriás lelkületű – hitelesen katolikus – hitélet mesterét és tanúságtevőjét, aki azt „ajánlotta a keresztényeknek, hogy Mária kezei

által szenteljék magukat Krisztusnak, mert ez hatékony eszköz a keresztségi fogadalom szerinti hűséges életre”¹⁴.

II. János Pál Grignon Szent Lajosra vonatkozó állításai kellő garanciát adnak nekünk arra, hogy e nagy máriás próféta életének és tanításának üzenetét, mint az új evangelizáció egyik hatékony eszközét fogadjuk.

„Megismertettem nevedet, Szeplőtelen Szerelmedet az emberekkel, akiket e világból nekem adott...”¹⁵

Grignon Lajos 1673. január 31-én született a franciaországi Montfort-sur-Meu-ben. Itt keresztelték meg, s erről a helyről kapta előnevét. Bértálcázása után pedig ő maga illesztette keresztnevéhez Mária nevét.

Gyermekkorát a bretagne-i tartományban töltötte. Tizenegyéves korában a jezsuiták rennes-i kollégiumába került. Papi hivatást érezve 1692-ben Párizsba ment, ahol a híres Saint-Sulpice szemináriumban nevelkedett. A Sorbonne-on is hallgatott előadásokat. Kitűnő teológiai és lelki nevelésben részesült. 1700. június 5-én szentelték pappá. Papi szolgálatának első éveit Franciaország nyugati felében töltötte. Kanadába szeretett volna indulni, de előljárói azt tanácsolták neki, hogy a bretagne-

12. II. János Pál, *Ajándék és titok*, Új Ember, 1996, 39. old.

13. uo. 38. old.

14. *Redemptoris Mater*, 1987, 48

15. *Marcell atya, Szépszeretet*, Verlag St. Josef, 1999, 122. old.

i tartományt bejáró missziós papok csoportjához csatlakozzék. Főleg a külvárosok és a vidék szegényei között apostolkodott. Néhány hónappal pappá szentelése után a következő sorokat írta lelki atyjának: „Nagy vágyat érzek magamban, hogy megszerettessem a mi Urunkat és az ő Szent Anyját, hogy szegényen és egyszerű módon a vidék szegényeinek tanítsam a katekizmust, s a bűnösöket a Szent Szűz iránti tiszteletre ösztökéljem.” Azonban a távoli missziók is vonzották. E missziók utáni vágy annyira eluralkodott rajta, hogy 1706 májusában Rómába zárandokolt, mert magától a pápától – XI. Kelemtől – kívánta megtudni, hogy vajon mit akarhat tőle az Úr. Keletre kíváncszott, hogy az ott élő népeket evangelizálja. A pápa viszont arra kérte, hogy maradjon továbbra is Franciaországban, és hogy – a püspököknek alávetve magát – azokban az egyházmegyékben tevékenykedjen, ahová éppen hívják. XI. Kelemen még hozzátette: – *Isten ilyen módon áldja majd meg az ön buzgólkodásait.*

Élete fennmaradó 10 évében – 1706 és 1716 között – Szent Lajos több francia egyházmegyében apostolkodott. Jó néhány plébánián megfordult, s még három évszázad elmúltával is él ottlétének emléke. De nemcsak az apostoli buzgóság jellemezte: gyakran visszavonult valamely remeteség csendjébe,

s főként ezekben a csendesebb időszakokban írta értekezéseit, a szívében égő buzgóság tüzeinek engedelmeskedve.

Missziós tevékenység közepette érte a halál: amikor éppen Saint-Laurent-sur-Sèvre-ben tartózkodott. A fáradtságtól összetörve feküdt az ágyán, miközben meghallotta a ház előtt összegyűlt tömeg moraját. – *Engedjétek be őket!* – kérte a körülötte állókat. Egyik kezében a Szűzanya szobrocskáját tartotta, a másik kezében pedig egy kis keresztet szorongatott. 1716. április 28-án nyugodott el az Úrban. Még életében nővérek és testvérek álltak mellé, s ők folytatták a mesterük által elkezdett missziós művet. De Grignon Szent Lajos sem hagyta abba evangelizációs működését: írásai révén továbbra is megszólítja azokat, akik az Örök Bölcsességet keresik.

„Hozzátok intézett szavaim lélek és élet”¹⁶

Grignon Szent Lajos művei missziós tevékenységének gyümölcseként keletkeztek. Nem távoli nemzeteket térített, hanem egész életét a legszegényebbek és legkisebbek szolgálatára szentelte. Ahogyan maga is vall róla *Tökéletes Mária-tiszteletében*: „*Azért ragadtam tollat a kezembe, hogy írásba foglaljam mindazt, amit nyilvánosan vagy személyesen gyümölcstözen tanítottam*

16. Jn 6,63b

*misszióim során, jó néhány éven keresztül*¹⁷. Művei szerzőjük kiváló teológiai műveltségéből s mély misztikus tapasztalatából keletkeztek. Párizsi egyetemi tanulmányai során – ahogyan Keresztes Szent János is annak idején Salamancában – kitűnő képzésben részesült. A lelki életről szóló tanításában – Keresztes Szent Jánoshoz hasonlóan – ő sem személyes lelki tapasztalatait meséli el, hanem a Szentírás lelki értelmét tárja fel az egyházatyákra és szentek magyarázataira támaszkodva. Ismeri és idézi a keleti és nyugati atyákat, a középkori doktorokat és az Egyház nagy lelki mestereit, ezen belül is azt a nagy francia lelkiségi áramlatot, amelynek Bérulle bíboros volt alapító tagja a XVII. század elején, s amely különösképpen is kihangsúlyozta a megtestesülés misztériumát, s ezen belül is Mária szerepét. Grignion Szent Lajos azonban nem Bérulle bíboros elvont teológiai nyelvén írja műveit, hanem kifejezésmódjában a szegények, a teológiai képzésben nem részesültekhez alkalmazkodik. Különösen is nyilvánvaló ez az általa komponált 164 énekben, melyekben a hit legfőbb igazságait éneklí meg olyan módon, hogy az az írni-olvasni nem tudó hallgatóság számára is érthető és megjegyezhető legyen.

17. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 110

Tanításának első szintézisét *Az Örök Bölcsesség szeretete* című művében alkotja meg. Az igazi bölcsesség Grignion Szent Lajos számára Jézus szeretetteljes ismerete. A mű Jézus szeretetéről szóló értekezés, amellyel a szerző Jézusnak irántunk való kimondhatatlan szeretetét akarja közvetíteni, másrészt viszont azt is meg akarja értetni, hogy milyen választ vár tőlünk, emberektől ez az isteni Szeretet.

Grignion Szent Lajos főműve – a kiadó jóvoltából – a *Tökéletes Mária-tisztelet* címmel vált ismertté. Rövid, egyszerű, lényegre törő szintézise a hit és a keresztény élet legnagyobb igazságainak. Mélységes tapasztalat és reflexió együttes gyümölcse, amely teljességgel az élet, a gyakorlat felé irányul, hogy a hittitkok életet megvilágító igazságok legyenek, s ne csupán elvont igazságok maradjanak. A keresztségben megvallott és befogadott hit így válik életté a megkereszteltben. Van azonban ennek a Grignion Szent Lajos-i műnek egy eredetisége: hogy Mária személye hozza létre az egységet a megvallott és megélt hit között. Grignion Szent Lajos Máriában találja meg a kulcsot a keresztség életre szóló misztériumának megértéséhez és megéléséhez. A szerző – barokkos stílusjegyei ellenére – nem bocsátkozik jámbor túlzásokba Mária szerepét illetően. Nagyon is megfelel a II. Vatikáni Zsinat Szent Szűzről írott állításainak: „*Mária oly belső helyet foglal el*

*az üdvösség történetében, hogy a hit legfőbb titkait egyesíti és tükrözi magában; ezért dicsérete és tisztelete hatékonyan hívja Fiához, Fiának áldozatához és az Atya szeretetéhez a hívőket*¹⁸.

*„Íme egy titok, melyet a Magasságbeli tárt fel nekem”*¹⁹

Régiesnek tűnő megfogalmazásai ellenére Grignion Szent Lajos tanítása a korunkban élő ember igényeinek is megfelel. Az állandó időhiányban küzdő ember sietsége és a dolgoknak csupán a lényegére szorítókozó érdeklődés sem idegen tőle. A szerző ugyanis rövidített formában is közzé tette a keresztény életről írott máriás szintézisét. Ennek a kis műnek a *Mária titka* címet adta utólag a kiadó. Eredetileg nem kiadásra készült. Valószínűleg 1712-ben – mindössze három nap alatt – egyszerű levélként írta Grignion Szent Lajos egy Nantes-i hölgy számára, hogy összefoglalja benne a keresztési önátadásról szóló tanítását, mely Márián keresztül Jézusra irányul. Értekezését pedig három imádsággal zárta le.

A mű – rövidege ellenére – nagy jelentőséggel bír, mivel bevezetésében²⁰ nagyon világos és tömör módon

18. *Lumen Gentium* 65

19. *Montforti Grignion Szent Lajos, Mária titka*, 1

20. a *Tökéletes Mária-tiszteletben* ennek nincs megfelelője, annak első oldalai ugyanis elvesztek

összegzi a Szent egész tanítását, melynek központi gondolata az az állítás, hogy az Isten képére teremtett és Krisztus által megváltott ember életszentségre van meghívva. Az életszentség – mint központi téma – kezdettől fogva érzékelteti, hogy „Mária titkán” a szerző nem valami imádságot vagy cselekedetet ért, ami minket különlegesen is kedvessé tenne a Szent Szűz szemében, hanem a megszentelődés hiteles útját. Ezért Grignion Szent Lajos már a mű kezdetén úgy foglalja össze tanításának lényegét, mint az „életszentség titkát”. A logikai következtetések elveinek megfelelően fejt ki ezzel kapcsolatos állításait: hogy az ember az életszentségre eljusson, az evangéliumot kell megélnie; az evangélium megéléséhez elengedhetetlenül szükséges Isten kegyelme; s hogy Isten kegyelmét a kereső lélek megtalálja, meg kell találnia Máriát.

Grignion Szent Lajos azt állítja, hogy majdnem minden könyvet elolvasott, amely a Szent Szűz tiszteletéről szól²¹, s egy – a szentek által megélt – „biztos utat” összegez tanításában²². De előre is figyelmezteti az olvasót, hogy az általa feltárt „titok” csak a gyakorlatba való átültetés nyomán fejt ki hatását. Ehhez pedig nem látványos kegyelmekre és tettekre, hanem a

21. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 118

22. *Mária titka*, 42

mindennapi élet egyszerű cselekedeteiben való hűségre és kitartásra van szükség²³, mindenekelőtt pedig Isten kegyelmére. Grignon Szent Lajost ugyanaz a meggyőződés élteti, mint ami II. János Pált is áthatja *Novo Millenio Ineunte* című Apostoli Levelében, amikor az élet keresztény szemléletének lényeges elvéről, a kegyelem elsődlegességéről ejt szót²⁴.

Minden szent mélységes meggyőződése, hogy nincs hiteles lelki élet Isten kegyelme nélkül. Kegyelem nélkül az ember lelkileg halott: a külső sötétségben, vagyis – Avilai Szent Teréz szavait idézve – a lélek belső várkastélyán kívül „él”. Az ember megszentelődése mindenekelőtt Isten kegyelmének műve. Mindez, persze, nem az ember teljes passzivitását jelenti, hanem a megszentelődésnek azt az elengedhetetlen követelményét, ami szerint az ember feladata alapvetően együttműködés, vagyis az Isten kegyelmére adott helyes válasz. S éppen ezért kerül előtérbe Mária szerepe a kegyelemre való megnyílásban: nem pusztán azért, mert a keresztény benne találja meg a megszentelődés legtökéletesebb modelljét, hanem mert a Szent Szűznek mondatott, hogy „kegyelemmel teljes” és „az Úr veled van”²⁵, s így őbenne lehet mara-

23. *Mária titka*, 1

24. *Novo Millenio Ineunte*, 38

25. Lk 1,28

déktalanul megtalálni Isten kegyelmét, illetve Istent magát. Grignon Szent Lajos mély meggyőződéssel hirdeti, hogy nincs még egy „hely”, ahol Isten oly biztosan fellelhető, mint Móriában; s akiben Isten jobban tudna alkalmazkodni a mi teremtményi mivoltunkhoz, mint az Isten Fiát tökéletesen befogadó és világra szülő teremtményben²⁶. Ahol Isten kegyelme működik, ahol Isten mindent betöltő jelenléte nemcsak közömbösen elviselt tény, hanem a kegyelem révén tudatossá is váló és szeretetből fakadó vágygal keresett jelenlét, ott van lelki élet is. Persze, nem egyugyanazon fokban. Avilai Szent Teréz például hét „lakást” különböztet meg a lelki élet útján. Grignon Szent Lajos nem vázolja fel a lelki élet útjának minden állomását. Ő – ahogyan Lisieux-i Szent Teréz is – afféle „kis utat”, a hosszú és nehéz út lerövidítésének titkát ismerteti.

A *Mária titka* művében a Szent Szűz iránti tisztelet három fokát különbözteti meg. Az első kettő²⁷ Avilai Szent Teréz *Belső várkastélya* első három lakásának felel meg. Ez az „ájtatosságok” szintje. Ettől alapvetően különbözik a Szent Szűz iránti tisztelet harmadik foka, melyet a Mária által Jézusnak való teljes önátadás jellemez. Grignon Szent Lajos

26. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 20.

27. *Mária titka*, 25-26

ennek a „tökéletes tiszteletnek” alapvetően belső jellegét hangsúlyozza, mert tudatában van annak a kockázatnak, hogy a felületes olvasó mindezt pusztán „ájtatossági gyakorlatként” érti és éli. Arra is utal, hogy az önátadásnak is vannak fokozatai²⁸. De az ő célja nem az, hogy ezeket ismertesse, hanem hogy a Mária által Jézusnak való egyre teljesebb önátadás titkát feltárja a „szeretet-rabszolgaság” szimbólumával.

Lisieux-i Szent Teréz hasonló felfedezésről tanúskodik, amikor azt állítja, hogy semmi más, csak a bizalom képes elvezetni minket a Szeretethez²⁹. Amíg azonban Teréz a bizalom szóval az önátadáshoz vezető helyes magatartást jelöli meg a minket előbb szerető Isten szeretetére adott válaszul, addig Grignion Szent Lajos az isteni Nap fényét számunkra elviselhetővé tevő „hold” világosságát³⁰ és az Istent legtisztábban visszaadó „visszhangot”³¹ – Mária személyét – állítja élénk Isten irántunk való szeretetének élő jeleként³². A mi magyar kármelita Marcell atyánk nagyszerűen igazolja Lisieux-i Szent Teréz és Grignion Szent Lajos tanításának egymást megvilágosító és kiegészítő voltát,

28. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 119

29. *Teréz levele a Szent Szívről nev. Mária nővérnek*, 1896. szept. 17.

30. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 85

31. *Mária titka*, 21

32. II. János Pál így vall Mária Istent tükröző mivoltjáról: *Minden hívő előtt ő olyan, mint egy tükör, amelyben «Isten nagy tettei» (Apcsel 2,11) a legmélyebb és legtisztább módon tükröződhetnek vissza (Redemptoris Mater, 25).*

amikor a következő megállapítást teszi a *Szépszeretben*: „*A bizalom útja a máriás élet, s mi egyéb ez, mint a tökéletes önátadás?!*”

*„Földi, természetes viszonylatban is csak az édesanyák tudnak helyesen, igazán jól, eredménnyel tanítani, nevelni. – Ezt az édesanyai szívet semmiféle pedagógia nem nélkülözheti.”*³³

Montforti Grignion Szent Lajos tanítása joggal tűnik továbbra is időszerűnek. A keresztény hit nagy misztériumain nyugszik, s minden keresztényhez szól, hisz’ a keresztségben kapott kegyelem megélésén alapszik és annak kiteljesedésére irányul. Megélése a tiszta hit elmélyítését szolgálja, s nem a magánki nyilatkozatások utáni kíváncsiságot vagy a rendkívüli, misztikus kegyelmekre irányuló vágyakozást hivatott szolgálni. Megfelel a II. Vatikáni Zsinat hiteles Mária-tisztelettel kapcsolatos alapelvének: *„Fontolják meg a hívők, hogy a valódi áhitat nem terméketlen és átmeneti érzelemből áll, nem is valamilyen hiszékenységből; ellenkezőleg, az igaz hitből indul ki, mely elismerteti velünk Isten Anyjának kiválóságát, és iránta gyermeki szeretetre és érényeinek utánzására buzdít”*³⁴.

A II. Vatikáni Zsinat, s ennek nyomán II. János Pál pápa tanítása mélyen megvilágította az Egyház

33. *Marcell atya, Szépszeretet*, Verlag St. Josef, 1999, 90. old.

34. *Lumen Gentium* 67.

alapvetően máriás jellegét. Az Egyház Istennek úton járó népe, s tagjai joggal emelik Máriára szemüket, mert Őbenne az Egyház már elérkezett arra a tökéletességre, amely az Egyház minden tagján felragyogni hivatott. Ezzel tökéletes összhangban van Grignion Szent Lajos tanítása, amely nem annyira különleges kinyilatkoztatásokat vagy rendkívüli tetteket ajánl a szentség valódi pedagógiájaként, hanem az Isten által adott élő „programot”, a Krisztus misztériumaiba leginkább bekapcsolódott, legszentebb teremtményt, a keresztségi kegyelemből Máriával-Máriában befogadott és kibontakoztatott életet.

A szentek tanításának egyik jellegzetessége, hogy üzenetük nemcsak a hívő értelméhez, hanem szívéhez is szól. Grignion Szent Lajos tanítása is az igazságot és szeretetet kereső ember értelméhez és szívéhez szóló üzenet. Nemcsak az értelem, hanem a szív számára is van mondanivalója, hiszen a szeretettel, s a Szeretet forrása előtt való megnyílással van kapcsolatban. Minden emberi lény vágyik arra, hogy szeretve legyen és szeressen. Ez a vágy minden ember életében legelőször az anya szeretetére való igény és az erre válaszolni tudó anyai szeretet által válik megtapasztalhatóvá. Így van ez a természetfölötti életben is. Ahogyan

XVI. Benedek pápa írja *Az Isten szeretet* enciklikájában: „*A megfeszített Jézusnak a tanítványhoz, Jánoshoz és általa az összes tanítványhoz intézett szavai: «Íme, a te anyád»³⁵ nemzedékről nemzedékre mindig újra igazak. Mária valóban minden hívő anyja lett. Az ő anyai jóságához, szüzi tisztaságához és szépségéhez jönnek az emberek minden korban és minden föld-résről nyomorúságukban és reményükben, örömeikben és szenvedéseikben, magányosan és közösségben. És mindig megtapasztalják az ő jóságának ajándékát, megtapasztalják a kimeríthetetlen szeretetet, melyet Mária a szívéből oszt szét. (...) A hívők Mária-tisztelete megmutatja a csalhatalan érzéket az iránt, hogy miként lehetséges egy ilyen szeretet: az Istennel való bensőséges egyesüléssel, azzal, hogy Isten teljesen áthatja az embert, s így, aki Isten szeretetének a forrásából itta a szeretetet, maga is forrássá válik, melyből «az élő víz folyói fakadnak»³⁶. Mária, a szűz, az anya megmutatja, mi a szeretet, honnan ered és honnan nyeri a mindig megújuló erőt.»³⁷*

fr. Bakos Rafael OCD

35. Jn 19,27

36. Jn 7,38

37. XVI. Benedek, *Isten a szeretet*, 42

II. János Pál pápa
levele a Montforti Kongregáció
testvéreihez és nővéreihez a
Tökéletes Mária-tisztelet
megjelenésének 160. évfordulója
alkalmából

Nyolc Boldogság Közösség, 2013

A Montforti Kongregáció testvéreihez és nővéreihez

A máriás lelkeség egyik klasszikusa

1. Épp százhatvan éve adtak ki egy olyan művet, amely később a máriás lelkeség egyik klasszikusává vált. Montforti Grignon Szent Lajos Mária¹ már a XVIII. század elején megírta a Szent Szűz igazi tiszteletéről szóló értekezését², de a kézirat több mint egy évszázadon keresztül gyakorlatilag ismeretlen maradt. Szinte véletlenül fedezték fel 1842-ben, mígnem 1843-ban végre megjelent. Azonnali sikert aratott, és rendkívül hatékonyan bizonyult a Szent Szűz „valódi tiszteletének” elterjesztésében. Ami engem illet, fiatal koromban nagy segítséget jelentett számomra a könyv elolvasása, „megtaláltam benne a választ a kételyeimre, amelyek abból a félelemből eredtek, hogy a túlzásba vitt Mária-tisztelet végül a Krisztusnak kijáró tisztelet elsőrendűségét veszélyeztetheti”³. Montforti Szent Lajos bölcs vezetésével megértettem, hogy ha Mária titkát Krisztusban éljük meg, akkor ez a veszély nem létezik. A Szent máriás gondolkodása

valójában „a Szentháromság titkában és Isten Igéje megtestesülésének igazságában gyökerezik”⁴.

Az Egyház kezdettől fogva, de a nehéz pillanatokban kiváltképp különös figyelmet szentelt egy eseménynek Jézus Krisztus Passiójából, amelyet Szent Jánostól ismerhetünk: „Jézus keresztje alatt ott állt anyja, anyjának nővére, Mária, aki Kleofás felesége volt és Mária Magdolna. Amikor Jézus látta, hogy ott áll az anyja és szeretett tanítványa, így szólt anyjához: „Asszony, nézd, a fiad!” Aztán a tanítványhoz fordult: „Nézd, az anyád!” Attól az órától fogva házába fogadta a tanítvány”⁵.

Isten népe egész történelme során megtapasztalhatta ezt az ajándékot, amelyet Jézustól kapott a kereszten: Édesanyját. Szűz Mária valóban az Édesanyánk, aki elkísér bennünket a hit, a remény és a szeretet zarándokútján, a Krisztussal való egyre mélyebb egyesülés felé, aki egyedüli megváltónk és üdvösségünk közvetítője⁶.

Mint köztudott, a püspöki címeremben szereplő jelmondat, amely az imént idézett evangéliumi részlet jelképes illusztrációja, a *Totus tuus* ihletője Montforti

1. A továbbiakban Szent Lajos nevét idegen hangzása miatt kicsit leegyszerűsítve használjuk: Montforti Grignon Szent Lajos, ill. alkalmanként Grignon Szent Lajos

2. Magyarul *Tökéletes Mária-tisztelet* címmel jelent meg

3. II. János Pál pápa, *Hivatásom, ajándék és titok*, 42. o.

4. uo.

5. Jn 19,25-27

6. vö. *Lumen Gentium*, 60. 62

Grignion Szent Lajos tanítása⁷ volt. Ez a két szó kifejezi, hogy Márián keresztül egészen Jézushoz tartozunk: „*Tuus totus ego sum, et omnia mea tua sunt*” – írja Grignion Szent Lajos, majd le is fordítja: „Egészen a tiéd vagyok, és mindenem a tiéd, ó kedves Jézusom, Márián, a te Szent Édesanyádon keresztül”⁸. E szent tanítása igen erős befolyást gyakorolt a hívők sokaságának Mária-tiszteletére, és az én személyes életemre is. Olyan tanításról van szó, amelyet ő maga is megélt, figyelemre méltó aszketikus és misztikus mélységekben, s amelyet élénk és lelkesítő stílusban fogalmazott meg, gyakorta folyamodva költői képekhez és szimbólumokhoz. Szent Lajos halála óta mindazonáltal a máriás teológia sokat fejlődött, elsősorban a II. Vatikáni Zsinat meghatározó hozzájárulásának köszönhetően. Ezt a tanítást ezért ma újra kell olvasnunk és értelmeznünk a Zsinat fényében, alapvető értékeit változatlanul megőrizve.

Ebben a levélben egy Grignion Szent Lajos művének néhány részletéről szóló elmélkedést szeretnék megosztani veletek, kedves montforti lelkiségű testvérek és nővérek, hogy ezekben a nehéz pillanatokban is segítsen táplálni a bizalmunkat Urunk Édesanyjának anyai közbenjárásában.

7. vö. *Hivatásom, ajándék és titok*, 42. o.; *Rosarium Virginis Mariae*, 15

8. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 233

Ad Jesum per Mariam

2. Grignion Szent Lajos különleges határozottsággal ajánlja a Megtestesülés titkáról való szeretetteljes elmélkedést. A valódi Mária-tisztelet Krisztus-központú, amint a II. Vatikáni Zsinat is emlékeztet rá: „Amikor az Egyház áhítattal elmélkedik róla és az emberré lett Igének világosságában szemléli őt, tisztelettudó lélekkel hatol beljebb a megtestesülés mélységes titkába, és egyre jobban hasonlónak válik vőlegényéhez”⁹.

Minden igazi áhítat az Isten iránti szeretetre irányul a Jézus Krisztussal való egyesülésen keresztül, mivel – ahogy Montforti Szent Lajos írja – Krisztus „a mi egyedüli mesterünk, akit kövessünk, egyedüli Urunk, akihez tartozunk, egyedüli vezérünk, akitel egyesüljünk, egyedüli példaképünk, akihez igazodjunk, egyedüli orvosunk, aki gyógyítson, egyedüli pásztorunk, aki gondozzon, egyedüli utunk, amely vezessen, egyedüli igazságunk, amelyben higgyünk, egyedüli életünk, amely éltesse, és egyedüli mindenünk mindenben, aki megelégtessen”¹⁰.

3. A Szent Szűz tisztelete kivételes eszköz arra, hogy „tökéletesen megtaláljuk, gyöngéden szeressük és hűen

9. *Lumen Gentium* 65

10. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 61

szolgáljuk Jézus Krisztust”¹¹. A „gyöngéd szeretet” alapvető vágya nyomban ki is teljesedik egy Jézushoz szóló lángoló imában, amelyben azt a kegyelmet kéri, hogy részese lehessen a szeretet szavakba nem önthető közösségének, amely Őt és Édesanyját összekapcsolja. Máriának Krisztustól és rajta keresztül a Szentháromságtól való tökéletes függéséről a következő észrevételt teszi: „Nem gondolhattok úgy Máriára, hogy Mária a helyetekben ne gondolna Istenre; nem dicsérhetitek és tisztelhetitek úgy Máriát, hogy Mária ne dicsérje és dicsőítse veletek Istent. Mária egészen Istentől függ, így teljes joggal nevezhetjük Istennel való kapcsolatnak, aki csakis Istenhez kötődik, vagy Isten visszhangjának, aki Isten nevét mondja és ismétli szakadatlanul. Ha azt mondod, Mária, ő azt mondja, Isten. Szent Erzsébet dicsérte és boldognak nevezte Máriát azért, mert hitt, mire Mária, Isten hűséges visszhangja elénekelte a *Magnificat*ot: Lelkem dicsőítse az Urat. Mária ez alkalommal is azt tette, amit minden nap: ha valaki őt dicsérte, őt szerette, őt tisztelte vagy őt ajándékozta meg, akkor Isten kapott dicséretet, szeretetet, tiszteletet és ajándékot Márián keresztül és Máriában”¹².

Az Úr Édesanyjához címzett imádságában Szent Lajos szintén kifejezésre juttatja Mária istenkapcsolatának

11. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 62
12. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 225

szentháromságos dimenzióját: „Üdvözlégy, Mária, az örök Atya szeretett Leánya, üdvözlégy, Mária, a Fiú csodálatos Édesanyja, üdvözlégy, Mária, a Szentlélek hűséges Jegyese!”¹³ Már Assisi Szent Ferenc alkalmazta ezt a hagyományos formulát, amely az alkalmazott hasonlatok eltérő szintje ellenére minden kétséget kizáróan alkalmas arra, hogy valamiféleképpen bemutassa a Szent Szűznek a Szentháromság életében való különleges részvételét.

4. Grignon Szent Lajos a titkokat mindenkor a Megtestesülésből kiindulva szemléli, amely az Angyali üdvözlés pillanatában valósult meg. Ezért az „*Tökéletes Mária-tisztelet*” című művében Mária úgy jelenik meg, mint „az új Ádám valóságos földi paradicsoma”, „a szűzi és szeplőtelen föld”, amelyből vétetett¹⁴. Ő az új Éva is, aki az új Ádámhoz csatlakozik engedelmisségével, amely helyreállítja a férfi és a nő eredendő engedetlenségét¹⁵. Ennek az engedelmisségnek köszönhetően jött a világba Isten Fia. A Megtestesülés pillanatában, amint Jézus megfogam Mária méhében, titokzatos módon megjelenik maga a Kereszt is. A Zsidókhoz írt levélben¹⁶ található mondat, az „Íme, jövök”, a Fiú

13. *Mária titka*, 68

14. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 261

15. vö. uo. 53; Szent Iréneusz, *Adversus Haereses*, III, 21, 10-22, 4

16. vö. Zsid 10,5-9

engedelmességének első megnyilvánulása az Atya felé, amely egyúttal megváltó áldozatának elfogadása is, „amikor a világba lép”.

„Minden tökéletességünk – írja Montforti Grignion Szent Lajos – abban áll, hogy Jézus Krisztushoz válunk hasonlóvá, Vele egyesülünk, Neki ajánljuk magunkat, tehát a legtökéletesebb ájtatosság minden bizonnyal az, ami a legtökéletesebb módon Hozzá tesz hasonlóvá, Vele egyesít és Neki szentel bennünket. És mivel minden teremtmény közül Mária hasonlít legjobban Jézushoz, ebből az következik, hogy a lelket minden ájtatosság közül leginkább Édesanyja, a Szent Szűz tisztelete szenteli és teszi hasonlatossá Urunkhoz, mert minél erősebben szentelnek egy lelket Máriának, annál erősebben szentelik azt Jézusnak is¹⁷. Majd Jézushoz fordulva kifejezi, mennyire csodálatosnak látja ezt a Fiú és Édesanyja alkotta egységet: „a kegyelem révén olyannyira Hozzád hasonul, hogy Ő már nem él, Ő már nincs; egyedül Te vagy, Jézusom, aki élsz és uralkodol Őbenne... Ő, ha megismerhetnénk a dicsőséget és a szeretetet, amelyet ezen a csodálatos teremtményen keresztül kapsz! Oly bensőséges az egyesülések; lángolóbban szeret és tökéletesebben dicsér Téged, mint az összes többi teremtményed együttvéve”¹⁸.

17. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 120.

18. uo. 63.

Mária a titokzatos Test rendkívüli tagja és az Egyház Édesanyja

5. A II. Vatikáni Zsinat szavai szerint Máriát „ezért egyrészt az Egyház egészen kiemelkedő és páratlan tagjaként, másrészt az Egyház hitének és szeretetének előképeként és ragyogó példájaként tiszteljük”¹⁹. A Megváltó Édesanyja szintén elnyerte a megváltást Átala, különleges módon, a szeplőtelen fogantatáskor, és előttünk jár Isten Igéjének hittel és szeretettel teljes meghallgatásában, amely boldoggá tesz²⁰. Ezért Mária „az Egyházzal is bensőséges kapcsolatban van: az Istenszülő a hit, a szeretet és a Krisztussal való tökéletes egység rendjében az Egyház előképe, miként már Szent Ambrus tanította. A joggal anyának és szűznek mondható Egyház misztériumában a Boldogságos Szűz Mária az első helyen áll, mert a szüzesség és az anyaság nagyszerű és páratlan mintaképe”²¹. Ugyancsak a Zsinat Máriát mint Krisztus tagjainak Édesanyját szemléli²², VI. Pál pápa pedig az Egyház Édesanyjának kiáltotta ki. A titokzatos Test tanítása, amely Krisztus és az Egyház egységét a legerősebben fejezi ki, a következő állítás biblikus alapjául is szolgál: „A vezető és a tagok ugyanattól az anyától születtek”²³

19. *Lumen Gentium*, 53.

20. vö. uo. 58

21. uo. 63

22. vö. uo., 53. 62.

23. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 32

– emlékeztet Grignon Szent Lajos. Ebben az értelemben mondhatjuk, hogy a Szentlélek működése révén a tagok úgy válnak eggyé és hasonlóvá Krisztushoz, a Főhöz, az Atya és Mária Fiához, hogy „az Egyház valódi gyermekeinek Isten az Atyja, Mária pedig az Édesanyja”²⁴.

Krisztusban, az egyszülött Fiúban valódi gyermekeivé leszünk az Atyának, és vele Máriának és az Egyháznak is. Jézus szüzi születésekor valamiképpen az egész emberiség újjászületett. Az Úr Édesanyjára több joggal vonatkoztathatjuk Szent Pál szavait, mint az apostolra: „Fiaim, újra a szülés fájdalmait szenvedem értetek, amíg Krisztus ki nem alakul bennetek”²⁵. „Nap mint nap a szülés fájdalmait szenvedem Isten gyermekeiért, míg Fiam, Jézus Krisztus ki nem alakul bennük élete teljében”²⁶. Ez a tanítás legszebb formájában a következő imában nyer kifejeződést: „Ó Szentlélek, kelts szívemben mélységes hódolatot és vonzalmat isteni Jegyesed iránt, hogy anyai méhe legyen támaszom, és az ő irgalmassága a mindenkori menedékem, ahol kialakítod bennem Jézus Krisztust”²⁷.

Montforti Grignon Szent Lajos lelkiiségének egyik legkiemelkedőbb mondata a hívek Máriával való

24. *Mária titka*, 11

25. Gal 4,19

26. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 33

27. *Mária titka*, 67

azonosítására utal, Jézus iránti szeretetüknek és Jézus szolgálatának tekintetében. Szent Ambrus jól ismert mondatán elmélkedve – „Legyen ott mindenki Mária lelke, hogy dicsőítse az Urat, és éljen mindenki Mária szelleme, hogy örüljön az Úrban!”²⁸ – így ír: „Milyen boldog is lehet egy lélek, ha egészen elfoglalja és irányítja Mária szelleme, amely egyszerre szelíd és erős, buzgó és óvatos, alázatos és bátor, tiszta és termékeny!”²⁹. A Máriával való titokzatos azonosulás egészen Jézus felé irányul, amint az a következő imádságból is kiderül: „És végül, kedves és szeretett Édesanyám, ha lehetséges, add, hogy egyedül a Te szellemed éljen bennem, hogy megismerhessem Jézus Krisztust és az Ő isteni akaratát; hogy egyedül a Te lelked éljen bennem, hogy dicsőíthessem és áldhassam az Urat; hogy egyedül a Te szíved éljen bennem, hogy olyan tiszta és lángholó szeretettel szerethessem Istent, mint Te magad”³⁰.

A szentség, a szeretet tökéletes foka

6. A *Lumen Gentium* című konstitúcióban olvasható, hogy „Míg azonban az Egyház a Boldogságos Szűz személyében már elérkezett a tökéletességre, s ezért

28. *Expos. in Luc.* 12,26

29. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 258

30. *Mária titka*, 68

rác és szeplő nélkül való³¹, a keresztények még csak törekszenek a bűn legyőzésére és az életszentségben való növekedésre; ezért Máriára emelik szemüket, minthogy ő az erények mintaképeként tündököl a kiválasztottak egész közössége előtt³². A szentség a szeretet tökéletes foka, az Isten és a felebarátaink iránti szereteté, amelyről Jézus legfőbb parancsolata szól³³, és amely a Szentlélek legnagyobb ajándéka³⁴. Szent Lajos himnuszaiban ezért egymás után mutatja be a híveknek a szeretet kiválóságát³⁵, a hit ragyogását³⁶ és a reménység erejét³⁷.

A montforti lelkiségben a szeretet dinamizmusa elsősorban a szeretet Jézusért vállalt rabszolgaságában nyilvánul meg, Mária példáját követve és az ő anyai segítségével. Teljes közösséget jelent azzal, ahogyan Krisztus kiüresítette önmagát, közösséget Máriával, aki bensőséges módon volt jelen Fia életének titkainál. „Az emberek világában a rabszolgaság köt a legszorosabban hozzá egy másik emberhez, ugyanígy a keresztények világában is az önkéntes rabszolgaság köt hozzá teljes mértékben Jézushoz és szent Anyjához,

31. vö. Ef 5,27

32. *Lumen Gentium*, 65

33. vö. Mt 22,38

34. vö. 1 Kor 13,13

35. *Lumen Gentium*, 5

36. *Lumen Gentium*, 6

37. *Lumen Gentium*, 7

amit magának Jézusnak a példája bizonyít, aki szolgálai alakot öltött szeretetünkért³⁸, és a Szent Szűzé, aki az Úr szolgálójának és rabszolgájának nevezte magát. Az apostol büszkén viselte az „Isten szolgálója” nevet, és a Szentírásban a keresztényeket többször is „Isten szolgáinak” mondták³⁹. Amint Isten Fia az Atya iránti engedelmisségből a Megtestesülés által a világba jött⁴⁰, majd megalázva önmagát, engedelmissé lett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig⁴¹, úgy Mária is a teljes önátadással válaszolt Isten akaratára, testestüllelkeztül, mindörökké, az anyagi üdvözletől a keresztig, és a kereszttől a mennybevitelig. Krisztus és Mária engedelmissége között a kettejük (a Fiú isteni személye és Mária emberi személye) ontológiai különbsége révén meghatározott aszimmetria figyelhető meg, amelyből következik Krisztus engedelmisségének a megváltás hatékonyságára vonatkozó kizárólagossága. Krisztus elsődleges engedelmisségének köszönhetően nyerte el Édesanyja a kegyelmet, hogy teljes mértékben engedelmeskedni tudjon Istennek, s ezáltal együttműködjön Fia küldetésének teljesítésében.

38. *Formam servi accipiens*

39. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 72

40. vö. Zsid 10,7

41. vö. Fil 2,7-8

A szeretet rabszolgasága érthetőbbé válik az istenség és az emberség csodálatos felváltásának fényében, a megtestesült Ige titkában, amely a szeretet valódi cseréje Isten és teremtménye között, a kölcsönösen tökéletes önátadásban. „Ennek a tiszteletnek az a lényege, hogy egy lelket bensőséges függésbe hoz a Szent Szűzzel és általa Jézussal, és a rabszolgájukká válik”⁴². Paradox módon azonban ez a „szeretet-kötelék”, ez a „szeretet-rabszolgaság” tökéletesen szabadabbá teszi a lelket, Isten gyermekeinek valódi szabadságával⁴³. Általa maradéktalanul Jézusra bízunk magunkat, válaszul arra a Szeretetre, amellyel ő előbb szeretett bennünket. Aki ilyen szeretetben él, az Szent Pállal együtt mondhatja: „Élek, de már nem én, hanem Krisztus él énbennem”⁴⁴.

A „hit zarándokútja”

7. *Novo Millennio Ineunte* című levelemben azt írtam: „Csak a hit útján juthatunk el valóban Jézushoz”⁴⁵. Ez pedig épp az az út, amelyen Mária is járt földi élete során, s egyúttal a zarándokútját járó Egyház útja az idők végezetéig. A II. Vatikáni Zsinat különös hangsúlyt fektetett Mária hitére, amelyben az Egyház titokzatos módon osztozik, és új fénybe állította Mária

42. *Mária titka*, 44

43. vö. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 169

44. Gal 2,20

45. *Novo Millennio Ineunte*, 19

életútját az angyali üdvözet pillanatától egészen a megváltó szenvedésig⁴⁶.

Szent Lajos ugyanilyen hangsúllyal említi írásaiban Jézus Édesanyjának hitét, amellyel végigjárta az utat a megtestesüléstől a keresztségig, azt a hitet, amelynek révén Mária az Egyház példaképévé és képmásává válhatott. Szent Lajos a stílusesszék egész tárházát vonultatja fel, amikor olvasói előtt bemutatja a tökéletes Mária-tisztelet „csodálatos hatásait”: „Minél inkább elnyeritek tehát e fenséges Hercegnő és hűséges Szűz jóindulatát, annál tisztább lesz a hitetek minden vonatkozásban: tiszta hit, amely segít, hogy ne törődjete az érzékelhető és rendkívüli dolgokkal; élő és a szeretettől éltetett hit, amely segít, hogy tetteiteket mindenkor a tiszta szeretet irányítsa; szilárd és rendíthetetlen hit, amely sziklához hasonló, és amely segít, hogy szilárdak és állhatatosak maradjatok a viharok és gyötrelmek idején; cselekvő és átható hit, amely mint egy titokzatos kulcs, lehetővé teszi számotokra, hogy belépjete Jézus Krisztus valamennyi misztériumába, az emberi lét határaihoz és Isten szívébe; bátor hit, amely segít, hogy nagyszerű tetteket vállaltok és vigyetek véghez Istenért és a lelkek üdvösségéért késlekedés nélkül; és végül olyan hit, amely égő fáklyátok, isteni életetek, az isteni Bölcsesség titkos kamrája, és mindenható fegyver

46. vö. *Lumen Gentium* 57. 67; *Redemptoris Mater* 25-27

kezetekben, hogy megvilágítsátok vele azokat, akik a sötétségben és a halál árnyékában élnek, felhevítsetek azokat a langyosakat, akiknek szüksége van a szeretet izzó aranyára, életet leheljétek azokba, akiket halálra adott a bűn, megérintsetek és felkavarjátok szelíd, de erőteljes szavaitokkal a kőszíveket vagy a libanoni cédrusokat, és végezetül ellenálljatok az ördögnek és az üdvösség valamennyi ellenségének⁴⁷. Keresztes Szent Jánoshoz hasonlóan Szent Lajos is mindenek felett kiemeli a hit tisztaságát, elengedhetetlen elhomályosodását és gyakran fájdalom voltát⁴⁸. A szemlélődő hit az, amely ellene mondva az érzékelhető és rendkívüli dolgoknak, képes behatolni Krisztus titkainak mélységeibe. Ezért fordul Szent Lajos imádságában az Úr Édesanyjához a következő szavakkal: „Nem kérek tőled sem látomásokat, sem kinyilatkoztatásokat, sem ízeket, sem lelki örömeket... Idelenn semmi másra nem vágyom, csak hogy képes legyek arra, amire Te: tisztán hinni, nem ízelve és nem látva közben semmit”⁴⁹. A kereszt Mária hitének csúcspontja, amint azt már a *Redemptoris Mater* című enciklikámban kifejtettem: „E hit által fonódott össze Mária Krisztussal a

47. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 214

48. vö. *Mária titka*, 51-52

49. uo. 69

„kiüresítésben” ... Ez talán az emberiség történetében a hit legmélyebb „*kenószisza*”⁵⁰ (önkiüresítése).

A biztos reménység jele

8. A Szentlélek arra ösztönzi Máriát, hogy „sokasítsa meg” önmagát kiválasztottaiban, elhelyezve bennük „legyőzhetetlen hitének” és nemkülönben „szilárd reménységének” gyökereit⁵¹. A II. Vatikáni Zsinat visszautal erre: „Amint Jézus anyja a mennyben testében és lelkében már megdicsőülve mintaképe és kezdete annak az Egyháznak, amelynek az eljövendő világkorszakban kell majd kiteljesednie, ugyanúgy ezen a földön mindaddig, amíg el nem jön az Úr napja⁵², a biztos remény és vigasztalás jeleként ragyog Isten zarándok népe számára”⁵³. Szent Lajos főleg az „utolsó idők szentjeiről” beszél ebben az eszkatologikus értelemben, akiket a Szűzanya formált meg, hogy elvigyék az Egyházba Krisztus győzelmét a gonosz erői felett⁵⁴. Nem a „millenarizmus” egyik vadhajtásával állunk szemben, hanem az Egyház eszkatologikus jellegének mélyebb értelmezésével, amely Jézus Krisztushoz, az egyetlen és egyetemes Megváltóhoz kötődik. Az Egyház Jézus dicsőséges eljövetelét várja

50. *Redemptoris Mater*, 18

51. vö. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 34

52. vö. 2 Pét 3,10

53. *Lumen Gentium*, 68

54. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 49-59

az idők végeztével. Máriához hasonlóan és Máriával együtt a szentek az Egyházban és az Egyházért dolgoznak, hogy felragyogtassák annak szentségét, és kiterjesszék a világ legtávolabbi pontjaira is Krisztus, az egyedüli Üdvözítő művét, mindörökkön örökké.

A *Salve Regina* antifónájában az Egyház „reménységünknek” nevezi az Istenanyát. Ugyanezt a kifejezést használja Szent Lajos is, Damaszkuszi Szent János egyik írásából⁵⁵ kiindulva, ahol a bibliai „horgony”-hasonlat Máriára vonatkoztatva szerepel: „Úgy kötözük oda a lelkeket a mi Reménységünkhöz, mint erős horgonyhoz. Hozzá kötötték magukat a szentek, akik már megmenekültek, és hozzá kötnek másokat is, hogy kitartsanak az erények gyakorlásában. Boldogok tehát, ezerszer is boldogok azok a keresztények, akik hűségesen és szorosán hozzá kötődnek ma is, mint erős horgonyhoz”⁵⁶. Mária tiszteletén keresztül „Jézus maga tágítja ki a szívet, szent bizalomra indítva Isten iránt, hogy úgy tekintsen Rá, mint Atyjára, gyöngéd gyermeki szeretetet keltve benne”⁵⁷.

Az Egyház Szűz Máriával együtt imádkozik, remél és közbenjár valamennyi ember üdvösségéért, ugyanazzal az anyai szívvel. Erre utalnak a *Lumen Gentium*

55. vö. *Hom. 1a Dorm. B.V.M.*, 14

56. *Tökéletes Mária-tisztelet*, 175

57. uo. 169

utolsó sorai: „Minden Krisztus-hívő állandóan könyörögi Isten és az emberek Anyjához, hogy ő, aki már a kezdetnél is támogatta imájával az Egyházat, most a mennyben a szentek és az angyalok fölé fölmagasztalva mindaddig legyen szószólónk Fiánál, a szentek közösségében, amíg a világ népei – akár a keresztény névvel ékeskednek, akár még nem ismerik Üdvözítőjüket – békeséggel és egyetértően boldogan össze nem gyűlnek az Isten egyetlen népében a szent és oszthatatlan Háromság dicsőségére”⁵⁸.

Ez az óhaj, amelyet a zsinati atyákkal együtt immár negyven éve fogalmaztam meg először, álljon itt ismét különleges Apostoli áldásom kíséretében az egész Montforti Család számára.

Vatikán városban, 2003. december 8-án, a Boldogságos Szűz Mária Szemplótelen Fogantatásának ünnepén

II. János Pál pápa

58. *Lumen Gentium*, 69

Mária titka

Montforti Grignion Szent Lajos

Nyolc Boldogság Közösség, 2013

Bevezetés

Az életszentség titka

1. Választott lélek, íme titkot közlök veled, melyet a Magasságbeli ismertetett meg velem, s melyet sem régi, sem új könyvekben nem találtam. A Szentlélek segítségével feltárom neked, a következő feltételek mellett:

Csak oly személyekkel tudasd ezt a titkot, akik arra méltók imádságaik, jócselekedeteik és önmegtágadásuk által, a földi dolgoktól való elszakadásuk és a lelkek üdvéért kifejtett buzgalmuk által.

Használd fel ezt a titkot arra, hogy magadat megszenteld és tökéletesítsd, mert e titok csak annyiban lesz értékes számodra, amennyiben azt hasznodra fordítod. Óvakodj ezért, nehogy összefont karokkal tétlen maradj, mert titkom könnyen méreggá válhat számodra, és elvettetésed ítéletét jelentheti.

Életed minden napján adj hálát Istennek a kegyelemért, hogy oly titokba avat be, melynek tudását meg nem érdemelted. Csak annyiban fogod tapasztalni e titok értékét és kiválóságát, amennyiben azt mindennapjaidban alkalmazod. Előnyét azonban, bűneid súlyossága és sokasága, valamint az önmagadhoz való rejtett ragaszkodás miatt, kezdetben csak tökéletlenül ismerheted meg.

2. Ezért, mielőtt igazságot szomjazó, természetes tudásvágyadat követve tovább haladnál, imádkozd el előbb térden állva az Ave Maris Stella-t és a Veni Creator-t, hogy elnyerd Istentől a kegyelmet ezen isteni titok megértésére és édességének megtapasztalására.

Ám az idő rövidsége miatt, mely nekem az írásra, neked az olvasásra fennmarad, mindent csak vázlatosan akarok eléd tárni.

Ave Maris Stella

Tengernek csillaga

Tengernek csillaga,
Isten édesanyja,
Üdvözlégy, mindig szűz,
Menny boldog kapuja!

Kiváltságos Szűz,
Mindenek közt enyhe,
Oldd fel bűneinket,
Enyhíts, tisztíts minket!

Te, kinek Gábriel
Ajka mondott Ávét,
Te tégy köztünk békét,
Fordítsd Éva nevét!

Mosd meg életünket,
Készítsd el utunkat,
Hogy örök örömben
Lássuk Jézusunkat.

Szabadítsd a rabokat,
Adj fényt a vakoknak,
Űzd el bajainkat,
Igényeld javunkat!

Istennek dicséret,
Krisztusnak dicsőség,
Szentlélekkel együtt
Hármas egy tisztesség.
Amen

Mutasd, hogy anyánk vagy,
Hallja meg imádat,
Ki értünk fiaddá
Születni nem átalit.

Veni Creator

Teremtő Lélek, jöjj közénk!
Híveid szívét látogasd,
Töltsd malasztal a lelkeket,
Kiket hatalmad alkotott.

Érzékeinkbe gyújts Te fényt,
Szívünk szerelmed töltsse be,
S mi bennünk testi gyöngeség,
Örök erőddel izmosítsd!

Te, kit védőnek mondanak,
S mellénk a magas ég adott,
Tűz, élő Forrás, Szeretet,
Te lelkek lelki olaja.

Ellenségünket űzzed el,
A békét tüstént hozd közel,
Előttünk járva mint Vezér,
Kerüljünk mindent, ami árt.

Ajándékkal hétszeres!
Te ujj az Isten jobb kezén!
Atyának ígért Szózata,
ki ajkainkat megnyitod!

Általad tudjuk az Atyát,
S ismerjük, adjad, a Fiút,
S ki kettejüknek Lelke vagy:
Tebenned higgyünk végtelen!
Amen.

Babits Mihály fordításai

A helyes Mária-tisztelet szükségessége

Az életszentségre való törekvés alapvető kötelezettség

3. Ó lélek, Isten élő képmása, akit Jézus Krisztus drága vére megváltott, Isten azt akarja, hogy hozzá hasonlóan szentté válj itt a földön, és dicsőségessé, mint amilyen Ő a másik életben.¹

Az életszentségre való törekvés alapvető kötelezettség: erre kell irányítanod minden gondolatodat, szavadat és cselekedetedet, minden szenvedésedet és életed valamennyi törekvését. Ellenkező esetben ellenállsz a kegyelemnek, és nem éred el a célt, melyre Isten teremtett és a jelen pillanatban is megtart.

Mily magasztos feladat ez! A pornak fényé kell lennie, a tisztátalanságnak tisztasággá, a bűnnek szentséggé, vagyis a teremtménynek Teremtőjéhez hasonlatossá, az embernek Istenhez hasonlatossá kell alakulnia. Mily csodálatos e feladat, ismétlem, mely önmagában nehéz és saját erőnkre támaszkodva elérhetetlen. Egyedül Isten képes bennünket kegyelmével, mégpedig túlaradó és különleges kegyelmével e nagy cél eléréséig eljuttatni. Az egész teremtett világ

mesteri mű, de nem oly nagyszerű, mint a kegyelemnek ez a remekműve.

4. Ó lélek, mit fogsz tenni, mily eszközt fogsz választani, hogy feljuss arra a magaslatra, melyre Isten meghívott? Az üdvösség és a megszentelődés eszközei mindenki előtt ismeretesek, miként a szent evangélium ezt hirdeti, a lelki élet mesterei tanítják, és ahogyan a szentek gyakorolták. Mindez szükséges azoknak, akik meg akarják menteni lelküket, és el akarják érni a tökéletességet. Ezek az eszközök: a szívbeli alázatosság, az állhatatos imádság, a tökéletes önmegtagadás, a teljes ráhagyatkozás az isteni Gondviselésre és az Isten akaratával való azonosulás.

5. Ahhoz, hogy az üdvösségnek és szentségnek ezen eszközeit helyesen használhassuk, elengedhetetlenül szükséges Isten kegyelme és segítsége. Ezt a kegyelmet minden ember kisebb-nagyobb mértékben meg is kapja. Ebben senki sem kételkedik. Azt mondom: kisebb-nagyobb mértékben, mert bár Isten végtelenül jó, mégsem ad mindenkinek egyenlő kegyelmet, de mindenkinek elégséges kegyelmet ad. A hűséges lélek bőséges kegyelemmel nagyobb dolgot művel, míg kevesebb kegyelemmel kisebb dolgot művel. A kegyelem értéke és nagysága, melyet Isten nyújt, s amellyel a lélek közreműködik, adja meg cselekedeteink értékét és kiválóságát. Ezek alapigazságok.

2. vö. Mt 5,48; 1Pt 1,15; Lev 19,2

*Máriát kell megtalálnunk ahhoz, hogy rátaláljunk
Isten kegyelmére*

6. Tehát minden attól függ, hogy könnyű eszközt találunk arra, hogy megszentelődésünkre Istentől a szükséges kegyelmeket elnyerjük. Ezt a könnyű eszközt szeretném veled megismertetni. Állításom a következő: ahhoz, hogy Istentől ezt a kegyelmet elnyerd, Szűz Máriát kell megtalálnod.

7. Egyedül Szűz Mária talált oly teljes kegyelmet Istennél, – úgy önmaga, mint minden ember számára –, amelyet a pátriárkák, próféták és az Ószövetség összes szentjei sem voltak képesek elnyerni Istentől.

8. Szűz Mária adott életet a minden kegyelem szerzőjének, ezért hívják Őt *Mater Gratiae*-nek, a kegyelem anyjának.

9. Az Atyaisten, akitől mint ősforrásból minden kegyelem és tökéletes adomány ered, Szűz Máriának adta át Fiát és vele együtt minden kegyelmet, úgy, miként Szent Bernát mondja: Fiával együtt Istennek minden hatalma is átadatott Neki.

10. Isten Szűz Máriát kincstárnokává, minden kegyelmének gondnokává és kiosztójává tette, úgy, hogy összes kegyelmeit és adományait Szűz Márián keresztül árasztja szét. Azóta – Szent Bernát tanítása

szerint – e kapott hatalmánál fogva, az Örök Atya kegyelmét, Jézus Krisztus erényeit, és a Szentlélek ajándékait annak osztogatja, akinek akarja, akkor, oly mértékben és oly módon, ahogyan akarja.

11. Amint a természet rendjében a gyermeknek atyja és anyja van, úgy a kegyelem rendjében is az Egyház igaz gyermekeinek Isten az Atyjuk, Mária pedig az édesanyjuk. Aki pedig azzal dicsekszik, hogy Isten az atyja, de Máriával szemben nem tanúsít gyermeki gyengédséget, az csaló, s annak csak az ördög lehet az atyja...

12. Mivel Szűz Mária nevelte a választottak fejét, Jézus Krisztust, azért az Ő feladata a test többi tagjainak, az igaz keresztényeknek is a nevelése. Mert az anya nem formálja csak a fejet a test többi tagja nélkül, sem a tagokat a fej nélkül. Ezért, ha bárki is tagja akar lenni Jézus Krisztusnak, aki tele van kegyelemmel és igazsággal, annak Szűz Máriában kell nevelődnie Jézus Krisztus kegyelméből, melynek teljessége Szűz Máriában lakozik, hogy Jézus Krisztus igaz tagjai, Szűz Mária igaz gyermekei bőségesen részesedjenek belőle.

13. Minthogy a Szentlélek Szűz Máriát választotta arájául, és őbenne, őáltalá és őbelőle alkotta azt a remekművet, Jézus Krisztust, a megtestesült Igét, és azóta soha el nem hagyta Őt, ezért továbbra is napról-

napra titokzatos módon alkotja őbenne és őáltala a kiválasztottakat.

14. Szűz Mária Istentől különös hatalmat kapott a lelkek fölött, hogy azokat táplálja, és Istennek felnevelje. Sőt, Szent Ágoston azt mondja, hogy a kiválasztottak e világon valamennyien Szűz Máriába zárattak, és csak akkor látnak napvilágot, ha ez a jóságos Édesanya megszüli őket az örök életre. Miként tehát a gyermek minden táplálékát anyjától kapja, melyet szükségletei szerint nyújt neki, úgy a kiválasztottak is minden lelki táplálékukat és erejüket Máriától nyerik.

15. Máriához szólt az Atyaisten: „*In Jacob inhabitata*.”² – „leányom, lakozzál Jákobban” –, vagyis választottaimban, akiknek előképe Jákob. Máriához szólt a Fiúisten: „*In Israel haereditare*”³, – „édesanyám, Izraelben, vagyis a kiválasztottakban legyen az örökséged.” – Végül pedig a Szentlélek is Máriához szólt: „*In electis meis mitte radices*.”⁴ – „szeretett Jegyesem, verj gyökeret választottaimban!” – Akit tehát Isten kiválasztott és eleve elrendelt, annak lelkében ott él a Szent Szűz, és gyökeret ver benne, melyből a legmélyebb alázatosság, a legforróbb szeretet és minden erény sarjadzik.

2. Jákobban lakjál. vö. Sir 24,13

3. Izraelben legyen örökrészed. vö. Sir 24,13

4. Választottaim közt verj gyökeret. vö. Sir 24,13

16. Szent Ágoston Szűz Máriát Isten élő formájának nevezi – *Forma Dei*⁵ –, mert egyedül Őbenne alakult ki az Istenember anélkül, hogy az istenségnek vagy emberségnek egyetlenegy vonása is hiányoznék belőle. Ezért az ember is csak egyedül Őbenne alakulhat át Jézus Krisztus kegyelmével Istenhez hasonló teremtménnyé, amennyire csak az emberi természet erre képes.

A szobrász kétféle módon készíthet természethű szobrot: vagy kemény és formátlan anyagból, ügyességét, tudását használva, arra alkalmas szerszámokkal faragja ki azt, vagy pedig a kész formába önti. Az előbbi fáradságos, hosszadalmas és sok veszélyes eshetőségnek van kitéve, hiszen a véső egy rossz mozdulata vagy egy hibás kalapácsütés tönkretetheti az egész munkát. Az utóbbi azonban gyorsan, könnyen és szelíden, majdnem minden nehézség és fáradság nélkül elvégezhető, feltéve, hogy a forma a kívánt hűséggel adja ki a szobrot, vagy az anyag, mely a szobrot képezné kellően válik kezelhetővé, és ellenállás nélkül veszi fel a forma alakját.

17. Szűz Mária Isten felséges formája, melyet a Szentlélek készített, hogy benne az Istenembert, az isteni és emberi természetet egyetlen személyben, természetes hűséggel kialakítsa. Ebből a Mintából

5. Isten formája

valóban az Istenségnek egyetlen vonása sem hiányzik. Aki tehát ehhez a Formához simul, és ellenállás nélkül alakul, felveszi Krisztus minden vonását, mégpedig oly könnyű és kellemes módon, mely megfelel az emberi gyengeségnek. Nagy küzdelem és nyomasztó fáradság nélkül válik hasonlónak Krisztushoz, ráadásul a csalódások minden veszélye nélkül, mert az ördögnek nem volt útja Máriához, és soha nem is lesz. Mária szent, szeplőtelen, és a bűn legcsekélyebb árnyéka sem vetül rá.

18. Ó, drága lélek, mily különbség van az olyan lélek között, mely szobrászként, saját képességeiben és eszközeiben bízva, fáradsággal törekszik krisztusivá alakulni, és a könnyen megmunkálható, felolvadó, készséges és önzetlen lélek között, aki önmagában nem bízva, egészen Máriában vész el, és ott a Szentlélek keze által alakíttatja magát! Ó, mennyi sötétség és hiányosság, mennyi káprázat és önámítás, mennyi világias, emberi vonás maradhat meg az első lélekben, s mily tiszta, isteni és Jézus Krisztushoz hasonló a második!

19. Nincsen teremtmény és nem is lesz – a Kerubokat és a Szeráfokat is beleértve –, akiben Isten jobban megdicsőül, mint a legszentebb Szűz Máriában.

Mária Isten paradicsoma, az Ő titokzatos világa, melybe Isten Fia belépett, hogy ott csodálatos dolgokat vigyen végbe, sértetlenül megőrizze azt, és benne örökké kedvét lelje. Mert Isten alkotott ugyan egy világot a vándorló ember számára – a földet, majd alkotott egy világot az üdvözült ember számára – a Paradicsomot, ám a saját maga számára más világot teremtett, melyet Máriának nevezett el. Ez a világ ismeretlen szinte minden halandó előtt itt a földön, de felfoghatatlan még az Ég angyalai és szentjei előtt is. Ezek, amint szemlélik Istent – aki fölségesebb és dicsőségesebb mindannyiuknál, mégis rejtve marad saját világában, Máriában –, csodálattól elragadtatva, szüntelenül ujjongva kiáltják: Szent, Szent, Szent!

20. Boldog, ezerszer boldog a lélek itt a földön, melynek a Szentlélek kinyilatkoztatja Mária titkát, hogy megismerje, megnyitja a kertet, hogy beléphessen oda, és feltárja a forrást, hogy merítsen és igyék a kegyelem élő vizéből. Máriában, ebben a szeretetre legméltóbb teremtményben nem talál a lélek földi gyengeséget vagy emberi gyarlóságokat. Egyedül Isten lakozik benne, a végtelenül szent és fönséges, aki egyúttal végtelenül leereszkedő és gyöngéd. Minthogy Isten mindenütt jelen van, azért Őt mindenütt meg is lehet találni, még a pokolban is kinyilvánítja hatalmát és igazságát. Ám sehol sincs olyan hely,

ahol Isten annyira közel hajolna teremtményéhez és oly gyöngéden venné körül, mint Máriában, hiszen éppen ezért szállott le hozzá. Minden más helyen az erősek és az angyalok Kenyere, Szűz Máriában viszont a gyermekek Kenyereként adja magát.

21. Nem szabad azt képzelni, miként némely hamis „felvilágosodott” véli, hogy Mária mint teremtmény, akadálya a Teremtővel való egyesülésnek, mivel már nem Mária az, aki él, hanem egyedül Jézus Krisztus, egyedül Isten él benne. Mária Istennel való egyesülése teljességgel meghaladja Szent Pál vagy más szentek benső átalakulását, még jobban, mint amennyire az ég magasodik a föld fölött.

Szűz Mária csak Isten számára van teremtve. Távolság áll Tőle, hogy a lelket, mely magát rábízta, visszatartsa Önmagának. Ellenkezőleg, az a szándéka, hogy a lélek elmerüljön Istenben, és annál tökéletesebben egyesüljön Istennel, minél tökéletesebben egyesül Övele. Szűz Mária Istennek csodálatos visszhangja: ha „Szűz Máriát” kiáltunk visszhangként azt halljuk, hogy „Isten”. Mária egyedül Istent dicsőíti, ha Erzsébet szavával – áldottnak – nevezzük őt. Ha azok a „felvilágosodottak”, akiket az ördög még imádságuk közben is megcsal, megtalálták volna Máriát, Mária által Jézust és Jézus által pedig Istent, nem sülyedtek volna oly mélyre. Ha Máriát egyszer megtaláltuk,

Mária által Jézust és Jézus által a Mennyei Atyát, akkor egyszerre minden jót megtaláltunk, miként ezt a szentek kijelentik, vagyis kivétel nélkül mindent. Isten minden kegyelmét és barátságát, mindennemű biztonságot az ellenséggel szemben, minden igazságot a hazugsággal szemben, minden erőt a nehézségek legyőzésére az üdvösség útján, minden édességet és örömet az élet keserűségeiben.

22. Ezzel nem azt szándékozom mondani, hogy mindenki, aki az igazi tisztelettel Máriát megtalálta, mentes lesz a kereszttől és a szenvedésektől. Semmiképp sem! Sőt, gyakran több szenvednivalója van, mint bárki másnak. Mert Mária, mint az élők anyja, részesíti gyermekeit az „Élet fájának” darabjaiból, amely nem más, mint Jézus Krisztus keresztje. Ám azzal, hogy mindenkinek a megfelelő keresztet nyújtja, megadja hozzá a kegyelmet is, hogy azokat türelemmel, sőt örömmel viseljék. Ezért a keresztek – amelyeket azoknak ad, akik hozzá tartoznak – inkább édességek, finom cukormázzal bevont keresztek mintsem keserűek. S ha egy ideig érzik is a kehely keserűségét – amelyet szükségszerűen ki kell inniuk azoknak, akik Isten barátai akarnak lenni –, a vigasz és az öröm, melyet ez a jóságos Édesanya a szomorúság után küld, arra ösztönzi őket, hogy még nehezebb és keserűbb keresztek hordozzanak.

23. Titkunk nehézsége főleg abban áll, hogy miként találjuk meg Szűz Máriát, hogy vele együtt minden kegyelmet túlaradó bőségben megnyerjünk. Isten, mint korlátlan Úr önmaga mindent megadhatna ugyan, amit általában csak Mária által juttat nekünk. Jóllehet ezt gyakran meg is teszi, ezt nem tagadhatjuk. A kegyelem rendjében, amit maga az isteni bölcsesség állított fel, általában csak Mária által közli magát az embereknek, miként azt Szent Tamás is állítja. Ahhoz ugyanis, hogy Istenhez felemelkedjünk, és vele egyesüljünk, ugyanazt az eszközt kell használnunk, melyet Ő választott, hogy hozzánk leszálljon, emberré legyen, és velünk kegyelmeit közölje. Ez az eszköz a Szent Szűz tökéletes tisztelete.

A tökéletes Mária-tisztelet

A Mária-tisztelet gyakorlásának első két szintje

24. Több módja van a tökéletes Mária-tiszteletnek. A hamis tiszteletről itt nem kívánok szólni.

25. Az első módszer az, hogy keresztény kötelességeinket lelkiismeretesen teljesítjük, kerüljük a halálos bűnt, inkább szeretetből, mint félelemből cselekszünk, imádkozunk a Szent Szűzhez, és Őt mint

Isten Anyját tiszteljük – anélkül, hogy különösebb áhítattal viseltetnénk iránta.

26. A tisztelet második módszere az, hogy a Szent Szűz iránt érzett hódolatunk, szeretetünk, bizalmunk és nagyrabecsülésünk tökéletesebb jeleit adjuk, és ezeket az erényeket ápoljuk. Ösztönözve érezhetjük magunkat arra is, hogy a rózsafüzér-, vagy skapuláre társulatba belépünk, a rózsafüzért imádkozzuk, a Szűzanya képét, oltárát tisztelettel övezzük, és az Ő dicséretét hirdessük. Ha emellett a bűnt kerüljük, akkor ez minden bizonnyal jó, szent és dicséretre méltó, de mégsem oly tökéletes, és nem is alkalmas arra, hogy lelkünk a teremtményektől és önmagunktól teljesen elszakadva Jézussal egyesüljön...

27. A Mária-tisztelet harmadik módja, melyet csak kevesen ismernek, és még kevesebben gyakorolnak, a következő:

A Mária-tisztelet tökéletes gyakorlata

Mit jelent a tökéletes Mária-tisztelet?

28. Választott lélek, ez azt jelenti, hogy önmagunkat teljesen, rabszolgaként adjuk oda Máriának és általa Jézusnak; és aztán mindent Máriával, Máriában,

Mária által és Máriáért teszünk. Ezeket a szavakat bővebben meg szeretném magyarázni.

29. Mindenekelőtt választani kell egy jelentős napot arra, hogy önmagunkat átadjuk, felajánljuk, és feláldozzuk önként, szeretetből, kényszer nélkül, egészen és fenntartás nélkül, testünket és lelkünket; külső javainkat, mint az otthonunkat, családjunkat és jövedelmeinket; belső lelki javainkat, vagyis az érdemeinket, a kapott kegyelmeket, erényeinket és elégtételeinket.

Megjegyzendő, hogy ezzel az áhítattal azt ajánljuk fel Jézusnak Mária kezei által, ami a léleknek a legkedvesebb, s amelynek feláldozására egyetlen vallásgyakorlat sem kötelez, vagyis átadjuk azt a jogunkat, hogy szabadon rendelkezünk önmagunk felett; valamint az imádságaink, alamizsnáink, önmegtagadásaink és elégtételeink értéke fölötti rendelkezési jogunkról is lemondunk. Ebben az áhítatban mindezt átadjuk a Szent Szűznek, hogy tetszése szerint rendelkezék vele, Isten nagyobb dicsőségére, amit egyedül ő ismer tökéletesen.

30. Az ő rendelkezésére bocsátjuk tehát jócselekedeteink értékét, miután megtettük felajánlásunkat, lemondva minden kívánságunkról és már nem birtokolva a velük szerzett érdemeiket. A Szent Szűz

azokat vagy a tisztítótűzben szenvedő lelkek javára – vigasztalásul, vagy kiszabadításukra –, vagy pedig a szegény bűnösök megtérítésére fordítja.

31. Ezzel az áhítattal érdemeinket a Szent Szűz kezébe tesszük le, de csak azért, hogy azokat megőrizze, gyarapítsa és szépítse, hiszen mi nem tudjuk átadni egymásnak sem a megszentelő kegyelem, sem a dicsőség érdemeit...

Neki adjuk minden imánkat, és jócselekedetünket, engesztelésként és elégtételként, hogy azokat tetszése szerint használja és ossza szét azok számára, akiknek jónak látja. Amennyiben a Szent Szűznek tett felajánlásunk után, a tisztítótűzben szenvedő valamely léleknek könnyebbülést akarunk szerezni, egy bűnösnek a megtérését akarjuk kieszközölni, vagy rokonainkat, jó barátainkat akarjuk támogatni önmegtagadásaink és áldozataink által, úgy Máriától kell azt alázatosan kérnünk, és meg kell elégednünk azzal, amit Ő határoz, anélkül, hogy ismernénk döntését. Meg lehetünk győződve róla, hogy jócselekedeteink érdemét egész biztosan Isten nagyobb dicsőségére fordítja, mert ugyanaz a kéz rendelkezik fölötte, amelyet maga Isten használ fel, mikor kegyelmeit és adományait nekünk juttatja.

32. Az imént mondtam, hogy ez az áhítat abban áll, hogy magunkat rabszolgai minőségben Máriának átadjuk. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy három-féle rabszolgaság van:

- a természetes rabszolgaság: ilyen értelemben minden ember, a jó és a rossz, Istennek a rabszolgája.
- a kényszer-rabszolgaság: ilyen értelemben rabszolgái Istennek az ördögök és a kárhozottak.
- a szeretetből fakadó rabszolgaság: ilyen értelemben kell magunkat Mária által Istennek szentelnünk a legtökéletesebb módon, amennyire teremtménynek csak lehetséges, hogy Teremtőjének átadja magát.

33. Hogy ezt jobban belássuk, meg kell még értenünk azt is, hogy mi a különbség a szolga és rabszolga között. A szolga bért követel szolgálatáért, melyről a rabszolgának le kell mondania. A szolgának lehetősége van, hogy urát elhagyja, vagy csak egy adott ideig szolgáljon neki, de a rabszolga sohasem hagyhatja el urát, örökre hozzá van kötve.

A szolgálval szemben az úr nem rendelkezik élet-halál fölötti jogokkal, míg a rabszolga egész személyével az urához tartozik, aki meg is ölhetné anélkül, hogy félnie kellene az igazságszolgáltatástól.

Ebből könnyen következtethető, hogy a rabszolga a legszorosabban függ az urától. Ilyen módon azonban, az ember csak Teremtőjétől függhet. Ezért keresztényeknél nem lehet ilyen értelemben rabszolgát tartani, az csak a pogányoknál és a bálványimádóknál szokás.

34. De boldog és ezerszer boldog az, aki nagylelkiségében szeretetből följajnlja magát, és Jézus és Mária rabszolgájává lesz, miután a kereszttség által a sátán zsarnoki rabszolgaságát levetette!

E gyakorlat kiválósága

35. Sok megvilágosításra volna szükségem felülről, hogy e gyakorlatnak kiválóságát teljesen leírjam. Csak az alábbiakat szeretném röviden megjegyezni:

Önmagunkat az említett módon Mária kezei által Jézusnak átadni annyit tesz, mint utánozni a Mennyei Atyát, aki Fiát Mária által adta nekünk, és kegyelmeit is csak Mária által közli velünk. A Fiúistent utánozzuk, aki Mária által jött le hozzánk és példájával felszólít bennünket, hogy mi is ezen az úton közeledjünk Hozzá. Végül pedig a Szentlelket is követjük, aki kegyelmeit és adományait csak Mária által osztja szét. Nem igazságos dolog-e, mondja Szent Bernát, hogy

a kegyelem ugyanazon a csatornán át térjen vissza szerzőjéhez, amilyen hozzánk eljutott?

36. Ily módon Szűz Mária által közeledni Jézushoz annyit tesz, mint Jézus Krisztust igazán tisztelni. Mert ezzel megmutatjuk, hogy bűneink miatt nem tartjuk magunkat méltóknak arra, hogy végtelen fölségéhez közvetlenül és saját magunk által közeledjünk, és hogy Máriára, Szentséges Anyjára szorulunk, hogy szószólónk és közvetítőnk legyen Nála, aki a maga részéről a legfőbb közvetítőnk az Atyánál. Ez egyúttal azt jelenti, hogy Jézushoz, mint közvetítőnkhez és testvérünkhöz közeledünk, és alázattal fordulunk felé, mint Istenünk és Bíránk felé; tehát alázatosságot gyakorolunk, s ez Isten szívét mindig megnyeri.

37. Önmagunk felajánlása Jézusnak Mária által azt is jelenti, hogy Mária kezeibe tesszük le jócselekedeteinket, amelyek sajnos, minden látszat ellenére gyakran szennyfoltosak és méltatlanok Isten végtelen fölségéhez, akinek szemében még a csillagok sem tiszták. Ám mi kérjük jóságos Édesanyánkat és Úrnőnket, hogy cselekedeteink szegényes ajándékát tegye tisztává, széppé, szentelje meg és így tegye Istenhez méltóvá. Jócselekedeteink minden gyümölcse csekély és kevésbé alkalmas arra, hogy Isten barátságát és kegyelmét kiérdemlje. Olyan, mintha a szegény földműves férges almával akarná megfizetni a király-

nak földjeiért a bért. Ám mi történne akkor, ha ez a szegény ember okos volna, és a királyné szívesen fogadná őt? Jóságos irgalmából és a király iránti tiszteletből a királyné kivágná az alma férges és romlott részeit, majd pedig arany tálcára helyezné virágok közé, és saját maga adná át a királynak. Vajon tudná-e a király másként, mint örömmel fogadni azt a királyné kezéből, aki jóindulattal viseltetik a földműves iránt, és érette könyörög? *Modicum quid offere desideras? Manibus Mariae tradere cura, si non vis sustinere repulsam.*⁶ „Ha Istennek csekélyke ajándékot akarsz bemutatni, add át azt Szűz Mária kezébe, ha nem akarsz, hogy visszautasítson.” – mondja Szent Bernát.

38. Ó, Istenem, mily csekély dolog mindaz, amit teszünk! De tegyünk csak mindent ennek az áhítatnak gyakorlásával Mária kezébe. Ha magunkat neki egészen átadjuk, amennyire csak lehetséges, és iránta való tiszteletből minden tulajdonunkról lemondunk, akkor Ő irántunk még sokkal nagylelkűbb lesz. Egészen át fogja magát adni nekünk, összes érdemeivel és érényeivel. Ajándékainkat pedig szeretetének aranytálcájára teszi. Felruház minket, mint Rebeka Jákobot, egyszülött Fiának, Jézus Krisztusnak, remek szép ruháival, vagyis érdemeivel, melyek fölött rendelkezik.

6. Szent Bernát, fordítása a szövegben

Így nekünk, mint házanépének, rabszolgáinak, kik iránta való tiszteletből mindenünkről lemondunk, két rend öltözetünk lesz: *Omnes domestici ejus vestiti sunt duplicibus*⁷, Jézus és Mária ruháiba, ékességeibe, illatába lesz öltöztetve Jézus és Mária rabszolgája, aki lemondott önmagáról és ebben hűséges is marad.

39. Így önmagunkat a Szent Szűznek szentelni annyit tesz, mint a felebaráti szeretetet a lehető legmagasabb fokon gyakorolni. Ezzel magunkat szabad akaratunkból a foglyaivá téve, Szűz Máriának a legdrágábbat adjuk, amink csak van, hogy azzal akarata szerint az élők és holtak javára rendelkezék.

40. Ezáltal az áhítat által kegyelmeinket, érdemeinket és erényeinket is biztonságba helyezzük, mert azokat Máriának adjuk megőrzés végett, s így szólunk hozzá: „Íme, jóságos Úrnőm, ez az a jó, amit Szent Fiad kegyelmével hoztam létre, ám nem vagyok képes megőrizni gyengeségem, állhatatlanságom, ellenségeim nagy száma és acsarkodó gonoszsága miatt, akik éjjel-nappal támadnak engem. Mert nap-nap után látjuk porba hullani a Libanon cédrusait, és a sasokat, akik a Napig emelkedtek, átváltozni éjjeli madarakká. Ezer igaz esik el baloldalamon és tízezer a jobbomon. Égi, hatalmas Fejedelemnőm, őrizd javaimat, hogy el ne rabolják azokat. Tarts meg engem, hogy el ne

7. egész házanépének kettős a ruhája. vö. Péld 31,21

essek magam is. Mindenemet bizalommal helyezek letétbe Nálad, *Depositum custodi*.⁸ *Scio cui credidi*.⁹ Hisz tudom, ki vagy és miért bízom mindenemet rád: hűséges vagy Istenhez és emberhez egyaránt. Nem engeded, hogy bármi is elveszen mindabból, amit rád bízok. Hatalmas vagy és senki sem árthat Neked, és senki el nem ragadhatja azt, amit kezvedben tartasz.” *Ipsam sequens, non devias; ipsam rogans, non desperas. Ipsam cogitans non erras; ipsa tenente, non corrui;* *ipsa protegente, non metuis; ipsa duce, non fatigaris; ipsa propitia, pervenis*¹⁰ És máshol: *Detinet Filium ne percutiat; detinet diabolum ne noceat; detinet virtutes ne fugiant; detinet merita ne pereant; detinet gratiam ne effluat*.¹¹ Ezek Szent Bernát szavai, melyek lényegében összefoglalják mindazt, amit mondtam. Ha csak ez volna egyetlen indítékom, mely ezen áhítat gyakorlására ösztönözne, vagyis, hogy biztos eszköz, mely megtart Isten kegyelmében, sőt azt gyarapítja bennem, már ezért is égnem, lángolnom kellene érte.

8. Őrizd a hit letéteményét.

9. mert tudom, kinek hittem. vö. 2Tim 1,12

10. Szent Bernát, *Inter Flores*, cap. 135, *De Maria Virgine*, p. 2150 „Amikor őt követed, nem jársz rossz úton; amikor őt kéred, nem veszíted el a reményt; amikor rá gondolsz, védelmet találsz a tévedésekről; amikor ő támogat, nem eshetsz el; amikor ő oltalmaz, semmitől sem kell félned; amikor ő vezet, nem fáradsz el az úton, ha ő pártfogol, elérkezel az üdvösség kapujához.”

11. Szent Bernát, „Megakadályozza Fiát, hogy büntessen, megakadályozza a sátánt, hogy kárt tegyen, megóv attól, hogy az erényeket eltékozzoljuk, hogy az érdemek megsemmisüljenek. és a kegyelmek elveszenek.”

41. Ez az áhítat valóban szabaddá teszi a lelket, elvezeti Isten gyermekeinek szabadságára. Minthogy Mária iránti szeretetből és szabad választásból tesszük magunkat rabszolgává, ezért hálából a jóságos Úrnő kitágítja szolgáinak szívét, hogy Isten parancsolatainak útján óriás léptekkel haladhasson. Kedvetlenséget, szomorúságot és aggályt kiirt a szívekből. Ez az az áhítat, melyre Üdvözítőnk Jézusról nevezett Boldog Ágneszt tanította, mint olyan biztos eszközre, mely által megszabadulhat a nagy szenvedésektől és lelki zavaroktól. „Légy Édesanyám rabszolgája!” – szólt hozzá Jézus. Ő ezt megtette, és abban a pillanatban megszűntek a szenvedései.

42. Az előnyök bizonyítására felsorolhatnám a pápák bulláit és búcsúit, a püspökök összes, ezen áhítatot támogató pásztorlevelét, valamint az ennek szellemében alapított megannyi társulatot, több szent és nagy személyiség példáját, akik ezt gyakorolták, de erről most hallgatok...

Gyakorlatának lelkülete

43. Említettem már, hogy ez az áhítat abban áll, hogy mindent Máriával, Máriában, Mária által és Máriáért teszünk.

44. Ám nem elég magunkat egyszer odaadni Máriának rabszolgai minőségben, és az sem elég, ha ezt a felajánlást minden hónapban, vagy minden héten megújítjuk. Ez csak múló ájtatosság lenne, mely nem tudná lelkünket arra a tökéletességre emelni, ahová a valóságban felemelkedni képes. Mert nem az a nehézség, hogy valamely társulatnak tagjai legyünk, vagy külsőleg egy ájtatosságot magunkévá tegyünk, és naponként néhány szóbeli imát elmondjunk, ahogy azt ez az áhítat is előírja. A nehézség inkább abban rejlik, hogy ennek az ájtatosságnak a szellemiségébe behatoljunk, ami abban áll, hogy a lélek bensőleg függő viszonyba kerüljön a Szent Szűzzel és általa Jézussal!

Sok embert találtam, akik külsőleg csodálatraméltó buzgósággal léptek Jézus és Mária rabszolgaságába, de ritkán találtam olyanokat, akik annak szellemét felfogták és még kevesebbet, akik benne ki is tartottak.

45. Ennek az ájtatosságnak a gyakorlása abban áll, hogy minden cselekedetünket Mária által végezzük, vagyis mindenben, amit teszünk a Szent Szűzet választjuk példaképünknek.

46. Mielőtt tehát bármit is megkezdünk, mondjunk le teljesen önmagunkról és saját szándékainkról.

Semmisüljünk meg igazán Isten előtt, mint akik önmaguktól képtelenek bármi természetfeletti jót és üdvösségest cselekedni. Ezután a legszentebb Szűzhöz kell fordulnunk, hogy eggyé váljunk vele és szándékaival, bár azok számunkra talán ismeretlenek; Mária által egyesülnünk kell Jézus Krisztus szándékaival, átadva magunkat Szűz Máriának eszköz gyanánt, hogy bennünk és velünk cselekedjék, szándéka szerint tegye velünk és értünk azt, ami Szent Fiának és általa az Atyának nagyobb dicsőségére szolgál. Röviden: a belső lelki életre nézve semmit se kezdjünk meg nélküle, hanem csakis a tőle való függésben cselekedjünk.

47. Mindent Máriában kell tennünk, vagyis fokozatosan hozzá kell szoknunk, hogy magunkba szálljunk és az összeszedettségben egy lelki képet formáljunk bensőnkben a Szent Szűzről. Ő legyen lelkünk számára a templom, melyben Istennek minden imádságot és áldozatot felajánlunk, tudva, hogy nem kell félnünk visszautasítástól. Dávid Tornya, mely mögött védelmet keresünk ellenségeinkkel szemben. Az Örökmécs, mely bensőnkben megvilágítja és felszítja bennünk az Istentől jövő szeretet tüzét. A Szentségház, hogy Máriában és övele lássuk Istent. Végül is a léleknek Mária legyen mindene és tökéletes menedéke Istennél. Ha imádkozik, tegye azt Máriában; ha a szentáldozásban Jézust magához veszi,

bensejében engedje át Máriának, hogy nála lelje örömét; s amikor dolgozik, Máriában dolgozzék; így mindenütt és mindenben az önmehtagadást fogja gyakorolni.

48. Mindig csak Mária közvetítésével és befolyásával járuljunk a mi Urunk elé, ne legyünk soha egyedül, amikor Hozzá imádkozunk...

49. Végezzük minden cselekedetünket Máriáért. Minthogy ennek a fenséges Úrnőnek rabszolgái vagyunk, már csakis érette dolgozhatunk, az Ő hasznára. Az Ő tisztelete és dicsősége legyen a közvetlen cél, Isten dicsősége pedig a végső cél. Ezért tehát a lélek mondjon le önmaga szeretetéről mindenben, amit tesz, mert az önszeretet óhatatlanul is pusztán a saját megelégedését keresi. Ismétlje inkább szíve mélyéből: „Ó, drága Úrnőm, érted megyek ide vagy oda, érted teszem ezt vagy azt, érted szenvedem ezt a fájdalmat és tűröm ezt a sérelmet!”

50. Őrizkedjél, választott lélek, a gondolattól, hogy tökéletesebb volna egyenesen Jézushoz, közvetlenül Istenhez járulni cselekedeteiddel és szándékaiddal. Ha ezt Mária nélkül teszed, tetteidnek és szándékaidnak kevés értéke lesz, ha azonban Mária által járulsz az Úrhoz, akkor ő működik majd benned, s így cselekedeted igen magasztos és Istenhez méltó lesz.

51. Ne fáradozzál azon, hogy vigaszt vagy megelégedést keress abban, amit teszel vagy mondasz. Egyedül csak a hit legyen forrása cselekedeteidnek, szavaidnak, egész életednek: légy bizalommal Isten iránt, miként azt Mária tette itt a földön. Ő a te számodra is megnyeri majd a kegyelmet. Szegény, kicsiny rabszolgaként engedd át Úrnődnek Isten világos látását, az elragadtatásokat, az örömeket, a gyönyörűségeket és a lelki kincseket. Téged csak a tiszta, alázatos hit vezéreljen minden szórakozottságod, unalmaid és lelki szárazságod ellenére is. Mindig ezt mond: *Amen*, igen, úgy legyen minden, amit Mária, mennyei Úrnőm tesz: s most ez a legjobb, amit tehetek...

52. Mindenekelőtt óvakodj az aggodalmaskodástól és gyötrődéstől, ha nem éreznéd azonnal a Szent Szűz édes jelenlétét bensődben. Ezt a kegyelmet nem mindenki nyeri el; és ha Isten nagy irgalmasságában meg is örvendezteti vele a lelket, a lélek azt ismét elveszítheti, ha nem törekszik megújulni a belső összeszedettségben. Ha ez a szerencsétlenség érne, térj ismét vissza csöndben Úrnődhöz és kérj bocsánatot.

A gyakorlat gyümölcsei a hűséges lélekben

53. Ha ezt az ájtatosságot, amire oktattalak, hűségesen gyakorlod, épp saját tapasztalataid fogják legjobban bizonyítani, hogy mily nagy kincsek és kegyelmek

járnak vele. Te magad is meglepődsz majd ezen s lelked csodálattal és örömmel fog eltelni!

54. Munkálkodjunk tehát drága lélek, és cselekedjünk úgy, hogy ennek az ájtatosságnak hűséges gyakorlása által Mária lelke magasztalja bennünk az Urat, hogy Mária szíve éljen mibennünk, és ujjongjon Megváltó Istenében. Szent Ambrus szavaival: „*Sit in singulis anima Mariae ut magnificet Dominum, sit in singulis spiritus Mariae ut exultet in Deo*” Légy meggyőződve, hogy semmiképp sem rejlik nagyobb dicsőség és boldogság abban, hogy Ábrahám ölében, a Paradicsomban pihenjünk, mint Szűz Mária ölében, mert Benne maga az Isten helyezte el királyi székét. „*Ne credideris maioris esse felicitatis habitare in sinu Abrahamae, qui vocatur Paradisum, quam in sinu Mariae in quo Dominus thronum suum posuit*”.¹²

55. Ha ezt az ájtatosságot hűségesen gyakoroljuk, számtalan jó hatást tapasztalunk a lelkünkben. A legfőbb köztük abban áll, hogy Mária élete oly mélyen ver gyökeret a lélekben, hogy már nem is maga a lélek az, aki él, hanem Mária él benne, mert Mária lelke az ő saját lelke lesz. Ha pedig e rendkívüli, de mégis valóságos kegyelem által Mária a lélek Királynője lett, mily csodákat visz végbe majd abban. Ő a nagy

12. Gueric apát, fordítása a szövegben

csodák, különösen a benső, lelki csodák mesternője. Ő ott működik a rejtekben, s ezt még maga a lélek sem sejtí, mert ha tudomást szerezne róla, könnyen elronthatná művének szépségét.

56. Mivel ő mindenütt a termékeny Szűz, az ember bensejében, ahová betér, a szív és test tisztaságát, a szándékok és gondolatok tisztaságát, valamint a jócselekedetek termékenységét hozza létre. Ne hidd azt, drága lélek, hogy Mária, aki a legtermékenyebb a teremtmények között, s aki az Isten Fiát hozta a világra, tétlen marad egy hűséges lélekben. „*Filioli mei, quos iterum parturio donec formetur Christus in vobis*”¹³ Ha Jézus Krisztus Máriának áldott gyümölcse a világon minden egyes lélekben, akkor ott, ahol ő jelen van, egész különös módon Jézus Krisztus az ő gyümölcse és remekműve.

57. Szűz Mária az ilyen lélek számára Szent Fiánál mindent kieszközöl. Megvilágítja az értelmét tiszta hitével, elmélyíti szívét alázatosságával, kitágítja azt és felhevíti szeretetével, megtisztítja tisztaságával, nemesebbé és nagylelkűbbé teszi anyaságával. De mire a sok szó? A tapasztalat mutatja meg Máriának e remekműveit, melyek a tudós és kevély embereknek,

sőt az átlag-keresztények számára is hihetetlennek látszanak.

58. Miként Isten önmagát kiüresítve, megalázva, Mária által jött először erre a világra, miért ne mondhatnánk, hogy másodszor is Mária által jön el, amint az egész Egyház várja, hogy uralkodjon mindenek fölött és ítéljen eleveneket és holtakat? Ki tudná megmondani, hogy miként és mikor fog ez megtörténni? Ám tudom jól, hogy Isten, Akinek olyan távol vannak gondolatai a mi gondolatainktól, mint az ég a földtől, akkor és oly módon fog eljönni, ahogyan azt a legkevésebb várják az emberek, sőt még a Szentírás ismeretében jártas tudósokat is váratlanul fogja érni, hiszen az Írások is homályba borítják ezt a kérdést.

59. Meg lehetünk győződve arról is, hogy Isten az idők végezte felé, és talán előbb, mint gondolnánk, nagy embereket fog támasztani, akiket betölt a Szentlélek és Mária jelenléte, akik számára ez az isteni Úrnő a világban nagy csodákat fog művelni, hogy a bűnt lerontsák, és Jézus Krisztusnak, az ő Fiának országát megalósítsák e romlott világban. Ezek a szent emberek pedig mindezt a Legszentebb Szűz tisztelete által lesznek képesek megcselekedni, amit gyarlóságom folytán én csak körülírni tudok.

13. Fiacskáim, akiket fájdalommal szülök újra, míg Krisztus kialakul bennetek. vö. Gal 4,19

Külső gyakorlatok

60. Ennek az áhítatnak a belső gyakorlatán kívül, amelyről eddig beszéltünk, van még külső gyakorlata is, amit nem szabad elhanyagolnunk, sem pedig elmulasztanunk.

61. Az első gyakorlat abban áll, hogy jeles napokon Szűz Mária kezei által – akinek rabszolgájává szegődtünk –, magunkat Jézus Krisztusnak átadjuk, szentáldozásunkat erre a szándékra ajánljuk fel, és az egész napot imádságban töltjük. Ezt a felajánlást legalább évente, ugyanazon a napon megújítjuk.

62. A második gyakorlat: évente ugyanazon a napon „adó” fizetünk a Szent Szűznek szolgálásunk és hűségünk jeléül. Így hódoltak azelőtt a rabszolgák is uruknak. Ez az „adó” lehet valamilyen önmegtartóztatás, alamizsna, zarándoklat vagy imádság. Boldog Marinusról mondja testvére, Damjáni Szent Péter, hogy minden év ugyanazon napján a Szent Szűz oltára előtt nyilvánosan megostorozta magát. Ilyen buzgóságot senkitől sem kérünk, és nem is tanácsoljuk ezt, de ha nem is adunk sokat Máriának, ajánljuk fel legalább azt a keveset, amit alázatos és hálátelt szívvel képesek vagyunk bemutatni.

63. A harmadik gyakorlat: minden évben különös áhítattal ünnepeljük meg Gyümölcsoltó Boldog-

asszony ünnepét, amely ennek az ájtatosságnak a főünnepe. Ekkor azt az önátadást és függő viszonyt tiszteljük és követjük, amelybe e napon az Örök Ige lépett irántunk való szeretetből.

64. A negyedik külső gyakorlat: naponta – anélkül, hogy bűn terhe alatt köteleznénk magunkat erre – elmondjuk a Legszentebb Szűz kis füzérét, amely 3 Miatyánkból és 12 Üdvözlégyből áll. Imádkozzuk gyakran a Magnificatot is, hiszen ez az egyetlen hálaadó ének, amely Szűz Máriától maradt ránk, ezzel tudjuk megköszönni Istennek jótéteményeit, és tudunk új kegyelmeket kieszközölni Tőle. Különösen a szentáldozás után imádkozzuk hálaadásként, amint azt a tudós Gerzson szerint a boldogságos Szűz maga is meg szokta tenni.

65. Az ötödik gyakorlat: egy kis, megáldott láncot hordani a nyakban, a karon, a lábon vagy a derekunkon. Ez a gyakorlat teljességgel mellőzhető, anélkül, hogy ennek az ájtatosságnak a lényegét érintenénk, ám ugyanakkor kár lenne megvetni, vagy kárhozotni, és veszélyes elszalasztani.

Íme azok az érvek, amiért ezt a külső jelet hordjuk:

1. Megvéd az áteredő és jelen bűneink végzetes láncaitól, amelyekkel megkötöttettünk.

2. Ezzel tisztelhetjük azokat a láncokat és szerelmes kötelékeket, amelyekkel Urunk vállalta a megkötötzetést, hogy ezáltal valóban szabaddá tegyen bennünket.

3. Mivel ezek a kötelékek a szeretet kötelékei is, arra emlékeztetnek bennünket, hogy csak ezen erény jegyében tevékenykedjünk.

4. Végül pedig arra emlékeztetnek bennünket, hogy Jézustól és Máriától függ az életünk, az ő rabszolgái vagyunk. A rabszolgák is hasonló láncot hordtak.

Sok nagy személyiség, akik magukat Jézus és Mária rabszolgáivá tették, annyira tisztelték ezeket a láncocskákat, hogy panaszkodtak, amiért tilos volt a lábukon viselniük nyilvánosan, mint a török rabszolgáknak.

Ó láncok, értékesebbek és dicsőségesebbek vagytok ti, mint az aranyból való nyakláncok és minden uralkodó összes drágaköve, mert Jézus Krisztushoz és Szent Édesanyjához kapcsoltok bennünket, s így váltok kiváló ismertető jellé és szolgáságunk pecsétjévé!

A láncok kapcsán meg kell jegyeznünk, hogy ha nem ezüstből valók, akkor valamilyen más fémből is készülhetnek.

Soha nem szabad levetni azokat e földi életben, azért, hogy az utolsó ítéletre is elkísérhessenek bennünket. Milyen öröm, milyen dicsőség, mily diadal egy hűséges rabszolga számára, hogy az ítélet napján, amikor a harsona hangjára a földben nyugvó csontok megelevenednek, ott van rajtuk a rabszolgaság lánc, amely láthatóan nem porladt szét! Pusztán ennek az egyetlen egy gondolatnak annyira fel kell lelkesítenie az istenfélő rabszolgát, hogy soha ne vesse le, bármennyire is kényelmetlen a természetének.

Imádság Jézushoz és Máriához

Imádság Jézushoz

66. Szeretett Jézusom, engedd meg, hogy hozzád forduljak és kifejezzem hálám azért, hogy kegyelmedből Szent Édesanyádnak adtál engem a rabszolgaságnak e kiváló formája által, hogy szószólóm legyen tenálad, Ó hatalmas, és minden nyomorúságomban segítségemre legyen. Ó, Uram, én annyira nyomorult vagyok, hogy e nélkül a jó Édesanya nélkül minden bizonytalansággal elvesznék. Igen, szükségem van arra, hogy Mária mindenkor melletted álljon. Kell, hogy megnyugtasson Téged igaz haragvásodban, hiszen nap mint nap annyiszor megbántottalak. Kell, hogy igazságos, örök büntetésednek, melyet

megérdemlek, határt szabjon. Kell, hogy rád tekintsen, hogy beszéljen veled, imádkozzon hozzád, közeledjen feléd, hogy tetszésedre legyen. Kell, hogy megmentse lelkemet, és mások lelkét. Kell, hogy mindig a Te szent akaratodat cselekedhesse, és megszerezhesse mindenben a Te nagyobb dicsőségedet.

Ah! Miért nem tudom hirdetni a mindenségnek azt a könyörületességet, amellyel velem szemben viseltetsz! Ó, miért nem tudja mindenki, hogy Mária nélkül már elvesztem volna! Ó, hogy nem tudok méltóképp hálát adni egy ily nagy jótéteményért! Mária bennem van, *haec facta est mihi*¹⁴ Ó, mekkora kincs! Ó, mily vigasztalás! És mindezek után hogyan akarnék teljesen az Övé lenni! Ó, mily hálátlanság, édes Megváltóm! Inkább haljak meg, mintsem ez a baj érjen: mert inkább kívánok meghalni, mint úgy élni, hogy ne tartozzam teljesen Máriához.

Ezerszer és ezerszer fogadtam be Máriát magamhoz, mint minden javamat, Szent János evangélistával együtt a kereszt lábánál, s ezerszer és ezerszer adtam át magamat neki; de ha nem cselekedtem kívánságodnak megfelelően, ó, édes Jézusom, akkor most úgy cselekszem, ahogyan azt Te akarod. S ha látsz valamit lelkemben és testemben, amit nem adtam át egészen ennek a fenséges Úrnőnek, arra kérlek, tépd ki belőlem,

és vedd el messzire tőlem, hiszen ami nem Máriáé, az nem méltó Hozzád sem.

67. Ó, Szentlélek! Add meg nekem mind e kegyelmeket, s ültess, öntözd, műveld lelkemben a szeretetreméltó Máriát, aki az igazi Élet fája, azért, hogy felnövekedvén virágba boruljon, és bőséges gyümölcsöt hozhasson. Ó, Szentlélek, kelts szívemben mélységes hódolatot és vonzalmat isteni Jegyessed felé, hogy anyai méhe legyen támaszom, és az ő irgalmassága a mindenkori menedékem, ahol kialakítod bennem Jézus Krisztust, és eljuttatsz Krisztus korának teljességére. Úgy legyen.

Imádság Máriához

68. Üdvözlégy Mária, az Örök Atya szeretett Leánya, üdvözlégy Mária, a Fiú csodálatos Édesanyja, üdvözlégy Mária, a Szentlélek hűséges jegyese, üdvözlégy Mária, drága Édesanyám, szeretett Úrnőm és fenséges Királynőm, üdvözlégy örömöm, dicsőségem, szívem és lelkem! Irgalmadból egészen az enyém vagy, én pedig jog szerint egészen a tiéd. De még mindig nem teljesen: ismét egészen átadom magam Neked örök rabszolgaságban, semmi mást nem tartva meg sem magamnak, sem pedig másnak.

14. Az az én osztályrészem. vö. Zsolt 118,56

Ha látsz még bennem valamit, ami nem tartozik teljesen hozzád, könyörgök, hogy vedd el ebben a pillanatban, légy Úrnőm, s vedd hatalmadba minden képességemet, rombold le és tépd ki gyökerestől, semmisítsd meg mindazt, ami nincs tetszésére Istennek, és ülted, neveld, tápláld bennem mindazt, ami neked tetsző.

Hited fénye oszlassa szét lelkem sötéttségét, mély alázatosságod törje meg gőgömet, fenséges szemlélődésed állítsa meg csapongó képzeletem szétszórtságát, szüntelen Istenre vetett tekinteted töltsé meg emlékezetemet az Ő jelenlétével, szíved szeretetének tüze tágítsa ki és lobbantsa lángra szívem langyosságát és hidegségét, erényeid üzzék el bűneimet, érdemeid ékesítsenek, és tegyenek engem kedvessé Isten előtt. És végül, kedves és szeretett Édesanyám, ha lehetséges, add, hogy egyedül a Te szellemed éljen bennem, hogy megismerhessem Jézus Krisztust és az Ő isteni akaratát; hogy egyedül a Te lelked éljen bennem, hogy dicsőíthessem és áldhassam az Urat; hogy egyedül a Te szíved éljen bennem, hogy olyan tiszta és lángoló szeretettel szerethessem Istent, mint Te magad.

69. Nem kérek Tőled sem látomást, sem kinyilatkoztatást, sem kedvet, sem élvezetet, még lelkit sem. Téged illet a tisztánlátás, minden sötétség nélkül,

téged illet, hogy ízleld a teljességet, minden keserűség nélkül, téged illet az égben, Fiad jobbán a dicsőséges diadal, minden megalázkodás nélkül, és feltétel nélkül téged illet, hogy parancsolj az angyaloknak, az embereknek, és a démonoknak, minden ellenállás nélkül, s végül Téged illet, hogy rendelkezsz akaratod szerint Istennek minden javáról, minden fenntartás nélkül.

Íme, Szűz Mária, osztályrészed, amit az Úr neked juttatott, és amit sohasem vesz el Tőled, és ami örööm oka. Ami engem illet, itt e földi létben nem kívánok semmi egyebet, csak ami neked is volt, azaz: tisztán hinni anélkül, hogy bármit megízlelnék vagy látnék, örömmel szenvedni, a teremtmények vigasztalása nélkül, szüntelenül meghalni önmagamnak, és halálomig szakadatlanul dolgozni érted, minden érdek nélkül, mint a leghitványabb rab-szolgád. Az egyedüli kegyelem, amit kérek csupán irgalomból: az, hogy életem minden napjának minden percében háromszoros Áment mondhassak: Úgy legyen! *Amen* mindenre, amit a földön cselekedtél, amikor itt éltél. Úgy legyen! *Amen* mindenre, amit az égben most cselekszel. Úgy legyen! *Amen* mindenre, amit a lelkemben cselekszel, hogy csak egyedül Te dicsőítsd bennem Jézust most és az örökkévalóságban. Úgy legyen.

Az Élet fájának gondozása és növekedése

A szeretetből vállalt rabszolgaság: az Élet fája

70. Megértetted-e, ó választott lélek, a Szentlélek műve által, amit mondtam? Köszönd meg Istennek! Ez a titok majdnem mindenki előtt ismeretlen. Ha megtaláltad Mária földjében az elrejtett kincset, az Evangélium drágagyöngyét, akkor mindent el kell adnod, hogy azt megnyerhesd. Fel kell ajánlanod magad Mária kezeibe, és örömmel el kell veszítened magadat benne, hogy rátalálj egyedül Istenre.

Ha a Szentlélek elültette lelkedben az igazi Élet fáját, ami ez az áhítat, amit itt elmagyaráztam, akkor meg kell hoznod minden áldozatot, hogy műveld, és végül a maga idejében gyümölcsöt hozhasson. Ez az áhítat az a mustármag, amiről az Evangélium beszél, és ami látszólag minden mag között a legkisebb, mégis a törzse olyan magasra nő, hogy az ég madarai, vagyis a választott lelkek, fészket rakhatnak benne, és árnyékában megpihenhetnek a nap melegétől, és biztonságosan elrejtőzhetnek a ragadozók elől.

A gondozás módja

Íme, választott lélek, hogyan műveld ezt a fát:

71. Ez a fa, mivel hűséges szívbe ültették, ki van téve a szélnek, minden emberi támasz nélkül áll. Ez a fa, mivel isteni eredetű, soha nem akar kötődni olyan teremtményekhez, akik meggátolhatják abban, hogy ősforrása felé növekedhessen, mely eredet maga az Isten. Ugyanígy soha nem szabad az emberi képességeinkre, pusztán természetes tehetségünkre, az emberi tekintélyre, vagy pártfogásukra támaszkodnunk: Szűz Máriához kell fordulnunk, és az ő segítségében bízunk.

72. Szükséges, hogy az a lélek, amelybe ez a fa elültetett, mindig szolgálatban legyen, mint egy jó kertész, figyelje és őrizze fáját. Mert ez a fa, mivel élő és az élet gyümölcsét kell teremnie, azt akarja, hogy a lélek a szüntelen szemlélésével és róla való elmélkedéssel gondozza, nevelje. A tökéletes lélek sajátsága az, hogy szüntelenül erre gondol, és ezt tartja elsődleges feladatának.

73. Ki kell tépni és levágni a bogáncsokat, a tüskéket, amik idővel elfojtják ezt a fát, vagy meggátolják abban, hogy termést hozzon: vagyis hűségesen ki kell vágni, és meg kell metszeni az önmehtagadások és önmagunk legyőzése árán minden hívságos

örömöt és a teremtményekkel való minden hiábavaló elfoglaltságot; vagyis keresztre kell feszítenünk a testet, őriznünk kell a csendet, és fegyelmeznünk kell az érzékeinket.

74. Figyelni kell, hogy a férgek semmi kárt ne tegyenek benne. Ezek a férgek az önszeretet és a kényelem szeretete, amik megeszik a zöld leveleket s ezzel a reményét is annak, hogy a fa gyümölcsöt teremjen: mert az önszeretet és a Mária iránti szeretet semmiképpen sem egyeztethetők össze.

75. Nem szabad, hogy vadállatok közeledjenek hozzá. Ezek az vadállatok a bűnök, amik pusztán érintésükkel elpusztíthatják az Élet fáját: még csak a leheletük sem érheti, vagyis a bocsánatos bűnök, amik mindig nagyon veszélyesek, ha nem figyelünk rájuk.

76. Szüntelenül öntöznünk kell ezt az Istentől származó fát, szentáldozásainkkal, miséinkkel és más nyilvános és egyéni imáinkkal. Ezek nélkül a fa többé már nem teremne.

77. Nem szabad nyugtalankodnunk, ha a szél fújja és tépázza, hiszen szükséges, hogy a csábítások szele, a hó és a fagy körülvegye és vesztére törjön, vagyis a Szent Szűz tisztelete szükségszerűen támadás és ellentmondások kereszttüzébe kerül, de feltéve, hogy kitartóan gondozzuk, nincs mitől félnünk.

Maradandó gyümölcse: Jézus Krisztus

78. Választott lélek, ha Fádat, amelyet nemrég ültetett lelkedbe a Szentlélek így neveled, biztosítalak róla, hogy rövid időn belül oly magasra nő, hogy az ég madarai laknak majd benne, és oly tökéletes lesz, hogy idejében megtermi a dicsőség és a kegyelem gyümölcseit, vagyis a szeretett és imádásra méltó Jézust, aki mindig is Mária egyetlen gyümölcse volt és marad is.

Boldog a lélek, akiben Mária, az Élet fája elültetett, boldogabb, akiben növekedésnek indult és virágba borult, nagyon boldog, akiben gyümölcsöt terem, de a legboldogabb mind közt az, aki megízleli és megtartja gyümölcsét a haláláig és mindörökkön örökké. Úgy legyen.

*Qui tenet, teneat.*¹⁵

15. Aki megtartja, jól teszi.

Önmagunk tökéletes felajánlása
Jézus Krisztusnak Szűz Mária keze által

Ó, emberré lett örök bölcsesség! Ó, szeretetre és imádásra méltó Jézus, igaz Isten és igaz ember, az örök Atya és a mindenkor Szeplőtelen Szűz Mária egyszülött Fia!

Legmélyebb alázattal imádlak téged Atyád ölében és dicsőségében, az örökkévalóságban, és legméltóbb Anyának, a Boldogságos Szűz Máriának ölében, megtestesülésed idején.

Hálát adok neked azért, hogy önmagadat megsemmisítetted, amikor szolgálai alakot vettél magadra, hogy engem a Sátán kegyetlen rabszolgaságától megszabadíts.

Dicsérlek és dicsőítelek azért, hogy magadat szentséges Anyádnak, Szűz Máriának mindenben alárendelted, hogy engem általa hűséges rabszolgáddá tégy.

De jaj! Amilyen hűtlen és hálátlan vagyok, nem tartottam meg a fogadalmakat és ígéreteket, amelyeket neked megkeresztelésemkor oly ünnepélyesen tettem. Nem teljesítettem kötelességeimet; nem érdemlem meg, hogy gyermekednek, vagy akár rabszolgádnak nevezz, és mivel semmi sincs bennem, ami haragodat és visszautasításodat meg nem érdemelné, azért már nem merészelek egyedül közeledni legszentebb és legmagasztosabb fölségedhez.

Ezért szentséges Anyád közbenjárásához és irgalmához fordulok, akit te adtál nekem közvetítőül nálad. Az ő közvetítésével remélem tőled elnyerni

a bánatot bűneim fölött és azok bocsánatát, a bölcsesség megszerzését és megőrzését.

Azért köszöntelek téged, ó, Szeplőtelen Szent Szűz, az istenség élő szentségháza, melyben az örök elrejtett Bölcsesség imádatni akarja magát az angyaloktól és emberektől. Köszöntelek, ég és föld Királynője, akinek uralma alá van vetve minden, ami Isten alatt van. Köszöntelek, bűnösök biztos menedéke, akinek irgalmassága még senki előtt sem záródott be; hallgasd meg vágyamat a bölcsesség után és fogadd kegyesen fogadalmaimat és adományaimat, melyeket semmiségemben neked felajánlok.

Én,, hűtlen bűnös, megújítom, megerősítem és a te kezvedbe teszem le a mai napon keresztségi fogadalmamat. Mindenkorra ellene mondom a Sátánnak, az ő pompájának és cselekedeteinek, és egészen Jézus Krisztusnak, az emberré lett bölcseségnek adom át magamat, hogy keresztmet utána hordjam életem minden napján.

Hogy pedig hűségesebben szolgáljak neki, mint azt eddig tettem, azért Téged, ó, Mária, az egész mennyei udvar jelenlétében Anyámnak és Úrnőmnek választalak. Mint rabszolgád, neked adom át és neked szentelem testemet és lelkemet, belső és külső javaimat és összes elmúlt, jelen és jövőbeli jó cselekedeteim értékét. Teljes jogot és hatalmat adok neked fölöttem és minden fölött, ami az enyém, kivétel nélkül, hogy tetszésed szerint rendelkezéssel veled Isten nagyobb dicsőségére, időben és örökkévalóságban.

Fogadd el, ó, jóságos Szűz, rabszolgádomnak e csekély kis adományát annak az alárendeltségnek tiszteletére, mellyel az örök bölcsesség a te Anyaságodat meg akarta tisztelni; annak a hatalomnak alázatos elismerésére, mellyel ti ketten fölöttem, kis földi féreg és nyomorult bűnös fölött rendelkeztek, és hálaadásul azokért a kegyelmi kiváltságokért, melyekkel a legfelségsőbb Szentháromság téged kitüntetett.

Erősen megfogadom, hogy ezentúl, mint igazi rabszolgád, a te dicsőségedet keresem és minden dologban engedelmeskedni akarok neked.

Ó, csodálatos Anya, mutass be engem kedves Fiadnak, mint örökös rabszolgát, hogy engem általad fogadjon, amint általad megváltott.

Ó, irgalmas Anya, add meg nekem kegyesen, hogy Istentől az igazi bölcsességet megnyerjem, és így azok közé soroztassam, akiket te szeretsz és oktatsz, vezetsz és táplálsz, és megvédesz mint gyermekeidet és rabszolgáidat.

Ó, hűséges Szűz, tégy engem mindenben oly tökéletes tanítványává, követőjévé és rabszolgájává Fiadnak, Jézus Krisztusnak, az emberré lett bölcsességnek, hogy a te közbenjárásod által és a te példádát követve eljussak e földön az ő korának, az égben pedig az ő dicsőségének teljességéhez. Ámen.

Qui potest capere capiat!

1. Mt 19,12: Akinek füle van, hallja meg!

Tartalomjegyzék

Bevezető gondolatok	5
II. János Pál pápa levele a Montforti Kongregációhoz	23
<i>A máriás lelkiség egyik klasszikusa</i>	25
<i>Ad Jesum per Mariam</i>	27
<i>Mária a titokzatos Test rendkívüli tagja és az Egyház édesanyja</i>	31
<i>A szentség, a szeretet tökéletes foka</i>	34
<i>A „hit zarándokútja”</i>	36
<i>A biztos reménység jele</i>	39

Mária titka

Montforti Grignon Szent Lajos

Bevezetés	44
<i>Az életszentség titka</i>	44
A helyes Mária-tisztelet szükségessége	48
<i>Az életszentségre való törekvés kötelezettsége</i>	48
<i>Máriát kell megtalálnunk...</i>	50
A tökéletes Mária-tisztelet	58
<i>A Mária-tisztelet gyakorlásának szintjei</i>	58
<i>A Mária-tisztelet tökéletes gyakorlata</i>	59
Mit jelent a tökéletes Mária-tisztelet?	59
E gyakorlat kiválósága	63
Gyakorlatának lelkülete	68
A gyakorlat gyümölcsei a hűséges lélekben	72
Külső gyakorlatok	75
<i>Imádság Jézushoz és Máriához</i>	79
Imádság Jézushoz	79
Imádság Máriához	81
Az Élet fájának gondozása és növekedése	83
<i>A szeretetből vállalt rabszolgaság</i>	83
<i>A gondozás módja</i>	84
<i>Maradandó gyümölcse: Jézus Krisztus</i>	86
Önmagunk tökéletes felajánlása	
<i>Jézus Krisztusnak Szűz Mária keze által</i>	88